

MARK

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

¹ God-are Harihe Iesu Kerisohu mu mae barovade jöho na jajivo'ië'e. Ëmu ma aevadoho éhi jiadeje. ² Mami gö'e hu bogo rovadevare evare jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ë mu maehu sa'are rueröhe jöho God-are surire jajivadeje. God-hu Keriso-are örire jövade jöho jajivoromo uvë'eje:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja va'ię'iroho naro hu urimo nugö'ö'iramu va'oromo ae uël'a'ajéjo jaehu va'irane öroho iogoro'iröhego.

³ Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajéjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

⁴ Ëhi e'iröhego Isaiah-hu jajivadéhi iae éhi John-ro ijönö rueromo a rumo'e sa'are ro hijadeje. Hiromo aribövioho rueruomo'ego bapataeto vaejëvoromo jöe majëhinövadeje. Majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëhajo. ⁵ Ëhi'ego Jerusalem amo rajoho aho'obëhe o Judea sa'a ioro'iorore raromarue aribövioho aho'obëhe ého

jaburo rueruomonövadeje. Rueromo jabiesi sisëho huruoho'ego John-ro Jordan jovore bapataeto vaejëvonövadeje.

⁶ Röhü John niöge camel mi uehu avohë'e niögu sisëho ruohoromo mi sinehu avohë'e götaho dë'ahore ba'amoromo juvonövadeje. O hesi ioho hu guajuguajue vuome ëhi ibe juvonövadeje.

⁷ Röhü hu jöho ëhi uënövadeje: Ae gö nasi ijönö rue'ië'ajëjo. Huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo uruho'amoromo höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhü na ma-bise'e jevajëjo. ⁸ Na ma-jovëremu bapataeto vaejëvë'e jevajëjo. A'i ë ahuro God-are Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ië'ajëjo.

Iesu bapataeto vaejamu Satan-hu dinamijade jöhoje.

⁹ John-ro ëhi jië'e muoho vaejamu Iesuro Galilee sa'are Nazareth amore jioromo rovadeje. Rueromo uavamu John-ro ë Jordan jovore bapataeto vaejadeje. ¹⁰ Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo ionire nami'i gavadeje ö'idöho arorovo'ego God-are Aru'ahe guaho val'ënohuro hesirire ruvebijamu. ¹¹ Ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Na ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

¹² Ëhi uvamu gavë'i God-are Aru'ahohuro darugo'e jöho Iesuare dë vövöbajo'ere bojamamu huro ri'öromo a rumo'e sa'a göre ajiomadeje.

¹³ Ajiomamu huro God-are jöho ahojöro Satan-ro hesi dëho bijoho ga'i hijadeje. Bijoho ga'i

hijamu je'o mi sisë jioruomajinö ë hijadeje röhu aneraäro ajamareje. Ëhi'obe va'adoho majae 40 barëjadeje.

Iesuhu uëvamu visu suoarue ae 4 jabuhu aevoromo hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

14 Ëhi'amu aëro John guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. Savoji gagore ba'amamu evare Iesuro Galilee sa'are ajiomoromo God-are jö maho majëhinövadeje.

15 Majëhiromo uënövadeje: God-are maja börömoho rovë'e höjo. Jemë iae galie'arujëjo God-ro böröme namiromo muebejëvego. Ëhuni uehoro sisëho vuonugo'i God-are jö maho mae uehorovohëjo.

16 Ëhi'oromo iae Galilee e'u riröre juvadeje. Juvo'i gavadeje Simon'o Andrew'o ö'o ö'o visue suoarue aëro jëvë'ëro viöho jovore ba'amamu. **17** Viöho jovore ba'amamu gëgorovo uëvadeje: Nasi ijoro ijoro ruehëjo naro röjëhijego jemëro bogo visuoho gagovo'i a'i ae magonahe gagovëvego nasinö jioruomo'iröhe höjo. **18** Ëhi uëvamu hejë'i jaburo viöho ëhi vuonugo'i aevoromo hesi ijore ijore jirehonövareje.

19 Ëhi'amu Iesuro ma-bisemu va'anovo'i gavadeje Zebedee-are harihe niö'l James'o John'o ö'o ö'o jabis boat gagore arijamu. Ariromo jabis viöho sigohijamu gëvë'i **20** uvëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu hegорово jaburo jabis vavue Zebedee hesi mu vaejarue ariböviohu'o gemu mae boat-re hijajoho vuonugo'i aevoromo Iesuare ijore ijore jirehonövareje.

*Satan-are aru'aho sisë ae gemu hesi dëre jiamu
Iesuhu rarovö'øjade jöhoje.*

21 Ëhi'oromo Iesumëro rue Capernaum amore va'areje. Va'oromo God-are nuho majaho rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromo God-are jö bëhoho röjëhijadeje.
22 Röjëhijamu heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugo'e jö ma-mabëhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi bëhoho Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviehu röjëhijarëhioho hu bogo éhioho majëhi'i a'i hesi birire baejë'ëro jöho majëhijadeje.

23 Jabumëro ëhi uvoruomamu röhu evare mäjare Satan-are a sisëhu dëre abuejë'e aho ë osare hijë'ëro ma-darugo'o uvadeje: **24** Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuagu'o irovane höjo. Na ja ijumavuo'ië'anuëjo. Na iae ja gavajëjo. Ja God-aro jioromo rovë'e a ma-maemu jië'e ae javajëjo. **25** Ëhi uavamu hejë'i uavadeje: Jöho vuonugo'i höröjëjo. **26** Höröjëjamu hejë'i uhure a sisëhuro ë a hesi simanoho huotovahamu bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomadeje. Övo'o höru'o ajiomamu a sisëhuro jö'e dadovoromo höröromo va'adeje. **27** Höröromo va'amu ë aribövioho aho'o tiöjëvadeje. Tiöromo bero-horomo uarovareje: Aveho mu rabe höjo. No bogo hejarue jöho jövajëjo. Ëiaho daruge baejë'ëro éhu'ëro huhu jö bojëmijë'oho aru'aho sisëho jabu'o ejaharue höjo. **28** Ëhi'amu Iesuhu vaejaje mu hesi jöho ë Galilee sa'are raro-maruoho aho'o hebe va'areje.

Iesuhu guomo guomo'e ae aho'obëhe ajëmade jöhoje.

29 Ëhi'amu Iesumëro God rajahijarue osare ë jioromo va'areje. Va'oromo Iesuro James'o John'o gemu mae va'oromo Simon'o Andrew'o arijarue osare rovareje. **30** Röhü Simon-are jure magonaho hesi sino haho'oho vörö'iraejamu röhore raromë'e jiadeje. Raromamu Iesuro osare rovamu gavë'i ë aribövihuro uavareje: Ave magonahoho guomo guome baejë'e höjo. **31** Baejë'e höjämu hegorovo Iesuro rueromo övore ma'enoromo banigojiomadeje. Banigojiomamu sino haho'ere vörö'iraejadoho u'uhadeje. Vöröho u'uhamu hegorovo magonahohuro ri'öromo iruno'e avohëhadeje.

32 Avohëhë'éro majae beva'amu gagorovo aëro guomo guomo baejë'e aribövioho aho'o Satan-are a sisëhu dëre abue'amë'e aribövioho aho'o ëhi ujuoho rueruomadeje. **33** Amo raje ae aho'obëhe rueromo Simon-are ojanore gagovoruomadeje. **34** Gagovamu Iesuro guomo guome gö gö baejë'e ae aho'o jabesi sinoho avohëhoromo aru'aho sisëho aho'o a jabesi dëroho rarovö'öjëvonövadeje. Rarovö'öjëvoromo ë aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruohohëjo. Iesuhu ëhi jië'e jö jövade hesi bëhoho ë aru'aho sisëho jaburo gavë'ego hu ëhi jië'e ae jiamu garuomë'ego ëhuni jövadeje.

Iesuhu Galilee sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

35 Ëhi ë'ë'éro sisonuvö'i titimamugo Iesuro ri'öromo va'o a rumo'e sa'are hiromo ë parie vaejadeje. **36** Parie vaejamu Simon-mëro Iesu

nahobe rovareje. ³⁷ Nahobe rueromo biro-horomo uavareje: Ae aho'obëhe ja nahavaruejo. ³⁸ Nahavaruejamu Iesuro uëvadeje: Ruehego no amo göre göre va'arëjo naro God-are jöho amo ioro'iorohu'o majëhi'irode höjo. Ëhesi bëhoho na ëhi ë'irodëro rovode höjo. ³⁹ Ëhi uënugoromo va'oromo God-are jöho Jew rajehu God rajahijarue osare osare majëhibe Satan-are aru'aho sisëho a jabesi dëroho rarovö'öjëvobe ëhi'obe Galilee sa'ae bövioho juvo barëjadeje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

⁴⁰ Ëhi'amu iae sino jomo'e ae gemuëro rueromo ague aho hiromo ëninamiromo uavadeje: Ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajëjo. Ëhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuëjo. ⁴¹ Ajemi'anuëjamu Iesuro huni vavaenimoromo övoho nugö'öromo sinoho rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro. Marëjëjo. ⁴² Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje. ⁴³ Barëjamu gavë'i Iesuro hu nugö'öromo darugo'e jöho uavadeje: ⁴⁴ Aveho hejëjo. Nadi aho uënëjo. A'i ma-va'iranoho jasi sinoho priest röjahego ga'irajo. Ëhi'ego Moses-hu uövuade ëhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjë'ëro iae mae javajëjo. ⁴⁵ Ëhi uavamu rue ahuro Iesuare jöho bogo ejaho'i va'oromo Iesuhu ajamade jöho ae majëhibe juvadeje. Ae majëhibe juvamu ae aho'obëhe hebe va'amu

Iesuro urimo ë'onövädëhi amore amore ma-va'orahoro juvo'ië'oromo gavade ae aho'o hu ga'i tagavamu gëgorovo vuonugo'i a rumo'e sa'are va'o hijadeje. Hi'ego ae aho'obëhe dinö'e dinö'e jioromo hu ga'i ruenövareje.

2

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

¹ Ëhi'amu iae majae gemu niö'i barëjamu gagoro Iesuro Capernaum amore vuonorö'ö rovadeje. Rovamu ae aho'obëhe hejare uvamu: Iesu hesi osare hijajë uvamu hegorovo ² rueromo ë gagovoruomadeje. Gagovoruomamu röhe aho'obëhe osaho ojanoho rarovo barëjadeje. Rarovo barëjamu huro Godare jöho majëhijadeje. ³ Majëhijamu evare ae ëhi niö'i ëhi niö'i jaburo övo höru'e vuovahë'e aho maratuore giojimo barue'i a ioro'iorohuro ma-namijëho rovareje. ⁴ Rueromo Iesuare bëhire rue'ië'oromo gavare ae aho'obëhe tagavoromo röhoho rarovë'e jiamu gagorovo javu dönö ba'ojiomoromo Iesuare simano namonö dadovareje. Dadovoromo maratuohu'o ëhi nume osare ba'amareje. ⁵ Ba'amamu Iesuro gavade i'e rovare ariböviohuro hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Harihëjo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo. ⁶ Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ioro'iorohuro ë raromoromo jabsi simanëro uehorovoromo uvoruomadeje: ⁷ Asë'ëjo. Ave aho rabëni ëhi

jië'e jöho jövajëjo. Ëhi jië'oho huro God-are ihoho ijumajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro ë aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e jevajëjo. Ëhi jië'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo. ⁸ Ëhi uehorovamu Iesuro hesi dë vövöbajo'ëro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi uehorovaruëromo uëvadeje: Jemë rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ⁹ Jemë'o uehorovohëjo. Ave övo höru'e vuovahë'e aho nani ja ëma ua'a'anuëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'anuëjo. Ja ëhi ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibejarëjo ja mae o sarere jövë'e javego. Röhu ja bogo ëma ua'a'anuëjo: Ri'öromo jasi maratuoho banigojiomoromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöeni. ¹⁰ Röhu ë bogo ëma jövo'ibejane jöho iae na jövo'ejöjo huro ejehoromo ri'ö nami juvego jemëro ë muoho garomo ëhuro ga'irarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho ëhu'o baejë'e jevego. Ëhi uenugoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: ¹¹ Naro ja uavajëjo: Ri'öromo raromanue maratuoho banigojiomoromo baeromo jasi osahuro va'ëjo. ¹² Va'ëjamu hejë'i ruehuro ri'öromo maratuoho ma-burëro banigojiomoromo baeromo ae aho'obëhe jabisi nunire höröromo amonö va'adeje. Höröromo va'amu gagorovo ë aribövihuro aho'obëhe tiö'i God rajahiromo uarovareje: Asë'ëjo. Ëhi jië'e mu börömoho urimoho no bogo gavare höjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

¹³ Ëhi'amu iae Iesuro amore jioromo va'oromo röhu maho Galilee jovo e'u riröre va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe ijore va'oromo hesi bëhire gagovoruomadeje. Gagovamu gagorovo jöho röjëhijadeje. ¹⁴ Röjëhi barënugoromo va'adeje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Levi Alphaeus-are harihoho hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. Juvonövonëjamu hegorovo ri'öromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

¹⁵ Ëhi'amu Iesumëro Levi-are osare ie ue'ahamu evare tax baejarue ae aho'o sisë aribövie aho'o urimo Iesuare ijore ijore jijihonövë'ëro jië'ëro ëhu'ëro ëho jaburo rueromo Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemuoro ioho ue'ahareje. ¹⁶ Ie ue'ahamu gëgorovo Pharisee aribövie Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro gavare Iesuro sisë ariböviohu'o tax baejarue ariböviohu'o ëho jabu'o gemu mae ie ijamu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömohu uëvareje: Asë'ëjo. Hu rabëni tax baejarue ariböviohu'o sisë a ioro'iorohu'o gemuoroho hiromo ioho ijajëjo. Ëhi jië'oho sisë höjo. ¹⁷ Ëhi jië'oho sisë hö uvavamu hegorovo Iesuro hu'o heromo ë Pharisee aribövioho uhu'e uëvadeje: Jemëhu nasi aribövi ëhi uëvarujoho röhu guomo guomo'e aribövihuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e aribövioho bogajo. Ëhesi bëhoho naro sisë aribövioho nasinö jëvojöro uë'i rovode höjo ma-

döemu mae jëvë'e aribövioho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

18 Ëhi'amu iae John-are ijore ijore jijiharue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ého jaburo God uehorovo'i iohu vuonugareje. Iohu vuonugamu aëro rueromo Iesu uavareje: John-are jö o Pharisee jabiesi jö hejarue ë aribövioho jaburo iohu vuonugarue höjo. Röhu jasi aribövioho rabëni bogo éhioho iohu vuonugarue höjo. 19 Rabëni bogo éhioho iohu vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue ariböviehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhu'e uë'ië'ajéjo. Na jeméro uvarujéjo: I'o masu'iröhe a hesi söröre rueromo aemo'aeméro iohu vuonugo'aruëjo. Bogo éhioho jio'i a'i i'o masuröhe aehu jabu'o hijajevare evare iohu ue'aho'aruëjo. 20 Röhu majae ijonö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramu evare iohu vuonugo'aruëjo. Avevejö'oho naro jabu'o hijë'ego jabu iohu bogo vuonugo'aruëjo.

Jew rajehu gororovo'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.

21 Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu i'o hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo i'ohuro duduhirovoromo mamioho ruho barovego dadovego gagoho

böviraejöëni. ²² O wine jovo mi sino gagore bigu'ie'iroho jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Ëhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ëro tögömoromo ioro'ioremu dadorovego jovoho rova'o barë'ibejajo. A'i jovo i'oho mi sino i'o hesi gagoremu bigu'anuëjo.

Jew rajehu nuharue maka hesi jöhoje.

²³ Iae Jew rajo nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijomrajo ömo'ömohuro ioho babovoromo ue'ahobe va'areje. ²⁴ Babovoromo ue'ahobe va'amu Pharisee ariböviëro Iesu uavareje: Asë'e jaruvoho nuho majae höjo. Jasi ijorajo ömo'ömehu i avoharuhoho öho nuho maka hesi jögoroho aharuëjo. Jabumë rabëni ëhi jië'oho ë'aruëjo. ²⁵ Ëhi uëvamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o ie bogojëvoromo hömëvamu huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho öho diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ²⁶ Abiathar priest böröme jiadevare evare David-ro God-are osa mare va'ade höjo. Va'oromo God-are nunire bahijare ioho ujuohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho i'imëmamu ue'ahare höjo. Ëhi jië'e ioho bogo aho ue'aho'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo. ²⁷ Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-ro nuho majaho bamë'e höjo ae ajamui'iröhëro. Bogo aho bamavuade höjo nuho maka hesi jöho e'iröhego.

28 Ëhu'ëro God-are A Maho naro nuho majahesi jögoroho ëhu'o muebejaje höjo.

3

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

1 Ëhi'amu iae Iesuro God rajahijarue osare rumo va'adeje. Amo ë osare övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje. **2** Hijamu gagorovo aëro ë raromë'ëro Iesuare jö sisëho nahoromo uvareje: Iesuhu ë a hesi övo avohëhë'oho noro a masijoho huruoho majëhiromo uë'ejarëjo: Iesuro a ajamaje muoho vaeromo nuho majahesi jögoroho ahade höjo. Ëhi uvoromo jabumëro mahu gemu èrimahareje ga'iro nuho majare huro ë a hesi övoho avohahego o bogo. **3** Èrimahamu Iesuro övo guomahë'e aho uavadeje: Ave a nunoro rovëjamu rovadeje. **4** Rovamu hu bijönimoromo èrimaharuoho uëvadeje: Nosi jögoroho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae vaejëvo'ejarëjo o sisë vaejëvo'ejarëjo. I'ovëvo'ejarëjo o muo'amo'ejarëjo. Ëhi uëvamu rue ariböviohuro ma-jörumoraejareje. **5** Jörumoraejamu Iesuro uvadeje: Ëaribövioho hia'i biriri'e aribövie jioruomajë uvoromo huë vavaeni böröme baeromo dë vörönimamu uherihoromo ë aribövioho gëvadeje. Gënugoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugö'øjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugö'ójamu marëjadeje. **6** Marëjamu gagorovo rue Pharisee ariböviohuro suorovo va'oromo sa'are a böröme Herod nimarue ariböviohu'o gemu mae gagovoromo Iesu anoröhe jöho mevoruomadeje.

Ae aho'obëhe e'u riröre raromare jöhoje.

7 Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemu mae ë amore jioromo va'oromo Galilee e'u riröre abuejadeje. Abuejamu ae aho'obëhe mae Galilee sa'are jioromo hesi ijore rueruomadeje.

8 Rueruomamu rue Jerusalem amore Judea sa'a ioro'iorore jioromo arue Idumea sa'are jioromo ruhe Jordan jovo ioro'ioro gönö jioromo nume Tyre amo'o Sidon amo'o jiajinö ë ae aho'obëhe jioromo Iesuhu mu masijo vaejaje jöho hegorovo hesi örire rueruomadeje.

9 Rueruomamu gëgorovo Iesuro uvadeje: Ae aho'obëhe jioruomë'ero nani jabumëro na tatijiomevorusomo'ajë uvoromo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Boat harihe avohehego na ë hi'iröjo. **10** Röhu Iesuro hu tatijiomoröhe jö uehorovade hesi bëhoho huro ae aho'obëhe avohëvamu mae jio'amë'ego guomo guomo'e aho aho'obëhe göëro gö bijimö'öbe iosiramirovobe rue'ië'areje hu rëhego mae jëvoröhego.

11 O Satan-are aru'aho sisë a jabisi dëre raromaroho ëho jabuhu Iesu gavë'iroho hesi nuninö behumorovo'amoromo ma-darugo'o uvonövareje: Ja God-are Harihe javajëjo. **12** God-are Harihe javajë'ego Iesuro ë aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Na rahu jevajoho bogave aho huruoho majëhi'irarijëjo.

Iesuhu hesi ijoraje aho'o 12 baejëvade jöhoje.

13 Ëhi'onugoromo iae Iesuro dahorure ajiomoromo hesi baejëvo'i nimade aribövioho uëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu rovareje.

14 Rovamu ae aho'obëhe 12 baejëvadeje hu'o

gemu mae raromo jijiho'iröhego. O rëmö'öjego hesi jöho ae majëhibe jijiho'iröhego. ¹⁵ O Satanare ariböviehu a dëre jioruomajoho uëvego suorovoromo va'oruomoröhego. ¹⁶ Röhu baejëvade aribövi jabesi ihoho ëhi jëvadeje. Simon baejadeje. Röhu Iesuro iho göho Peter jumuvadeje. ¹⁷ Röhu Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o ö'o ö'o baejëvadeje. Röhu Iesuro jabumë niö'i ihe Boanerges jumëgadeje. Jabesi jöho Boanerges iho bëhoho nosi jöho vajerehu anajëhi ëhi jëvë'e ae jëve. ¹⁸ Röhu Andrew Philip Bartholomew Matthew Thomas o Alphaeus-are harihe James o Thaddaeus o Simon ëhi baejëvadeje. Röhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. ¹⁹ O Judas Iscariot hu'o baejadeje. Judas Iscariot hu ijönö Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'öjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo éhioho ë'adeje. Èhesi jöhoje.

²⁰ Èhi'onugoromo Iesu va'oromo hesi osare hijadeje. Hijamu ae aho'obëhe mae röhu maho hu ga'i ro gagovamu èhuro Iesu'o hesi ijomrajo ömo'ömohu'o i ue'aho'iröhoho bogo eni jëvadeje. ²¹ Bogo eni jëvamu hesi aganohuro èho heromo uvareje: Nani Iesuare simanoho sisserëjahë'e höromu hu guduamoromo hu'irae bava'i rovareje.

²² Èhi'amu Jew rajo jögoru öri röjëhijärue aribövihuro urimo Jerusalem jioromo rovë'ëro

atoromo uvonövareje: Iesu hu Beelzebul aru'aho sisë dëre jiajëjo. Sisë a börömohuro vöröho bojamijego ëhuro a dëre aru'aho sisëho rarovö'ö'amaje höjo. ²³ Rarovö'ö'amaje höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ruehego na jöe majëhijöjo. Majëhijöjamu rovamu uhu'e uëvadeje: Diehi'oromo Satan-ro hesi aru'aho sisëho rarovö'öjëvojöro uvarujëjo. ²⁴ Sa'ae gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho ë sa'aho bogo biririvo'i barërovo'ajëjo. ²⁵ O agane gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho ë aganoho bogo biririvo'i barërovo'ajëjo. ²⁶ Ëhuni Satan-ro ri'öromo hesi ariböviohu'o muorovo'ibejajo hesi darugoho uehoroho muoho bogo biririvo'i barë'ibejajo.

²⁷ Röhu aehu darugo'e a hesi osare rumo va'oromo hesi mae sisë ujuohaho va'ië'iroho bogo éma ujuohaho va'irögoro urimo darugo'e aho guduamoromo tövonugoromo evare hesi inömo inömoho ujuohaho va'a'ajëjo. Naro Satan éhi ruahö'öjaje höjo.

²⁸ Ave jöho na jö mae uë'ię'ajëjo. Aehu mu sisë vaejë'oho God-are iho ijumarue jö sisë atë'oho aho'o God-ro uehorovoromo vuonugëho'ajëjo. ²⁹ A'i God-are Aru'aho hesi iho ijumë'oho éhi jië'e jö sisëho God bogo mae bogo uehorovoromo vuonugo'i ë mu sisë vaejë'oho ë hesi i'uoho ma-ioro'iore gemu baeruomo'ajëjo. ³⁰ Iesuhu éhi uëvade hesi bëhoho ë ariböviohuro atoromo uvareje: Aru'aho sisëro Iesuare dëre abuejë'e höjo.

Iesuare vëmu ömo'öme ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

³¹ Ëhí'amu iae Iesuare vëmohu'o ö ömo'ömohu'o rovareje. Rueromo amonö riravoromo Iesuro ruejöro jöe nugö'øjareje. ³² Jöe nugö'ojamu Iesu ririre hi'i ae aho'obëhe ruë numë raromo rova'o rojomë'éro uavareje: Hë-ajo. Jasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o ja gal'i nimoromo amonö ro rravaruejo. ³³ Riravaruëjamu uëvadeje: Jemë uehorovarujoho nasi vëmoho ö ömo'ömoho di aribövioho jioruomajëjo. ³⁴ Ëhi uënugoromo uherihoromo ruë numë raromo rova'o rojomarue aribövioho gëromo uëvadeje: Aveho gahëjo. Aruëroho nasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o jëvajëjo. ³⁵ Ae rahu God-hu nimaje mu vaejë'oho ëhuro ë aribövioho nasi öe ma'ine vëme jioruomajëjo.

4

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

¹ Ëhí'amu iae Iesuro röhu maho e'u riröré va'o hiromo jöho röjëhijadeje. Röjëhijamu ae aho'obëhe ro tagavamu Iesuro jovore boat gagore va'o hi'i ae aho'obëhe jovo riröré raromareje. ² Jovo riröré raromamu Iesuro uhu jöe majëhiromo ëhuro jöe aho'obëhe röjëhijadeje. Röjëhiromo uëvadeje: ³ Jöe hehëjo. Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo mure riremo'i va'ade höjo. ⁴ Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo. Rireromamu gavë'i ugëro ro i barëjare höjo. ⁵ Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromade höjo. Rireromoromo

ma-burëro ri'amade höjo sa'aho munë döro ma-bisemu jiël'ëro. ⁶ Riromo dirumoho bogo ma io'amël'ëro majäero rojomoromo anamu sahoril'amade höjo. ⁷ Ujo ioro'iorohu bibë'e resu resu'e sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro bibë'e resuohuro riromo ujo maho baba'amade höjo. Baba'amamu maho bogo rae'amade höjo. ⁸ Ujo ioro'iorohu sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo ëgovoromo bajoho rae'amade höjo. Uje gemu gemu röhu ioro'iorohu baje 30 rae'amo'i ioro'iorohu 60 rae'amo'i ioro'iorohu 100 rae'amade höjo. ⁹ Ëhi uenugoromo uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

¹⁰ Ëhi uëvamu ijonöho ae aho'obëhe bogojio'i Iesuro hesi ariböviohu'o gemu mae hijadeje. Hijamu hesi ijorajo 12-hu'o hesi bëhire ramarue aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo uhu jö hesi bëhoho ua gavareje. ¹¹ Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Ëhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a ioro'ioro jabesi öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo. ¹² Jabuni ma-uhu jöemu rovaje hesi bëhoho ë jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

God-ro nimade höjo ë ariböviohuro muoho magaemu gal'i bogo avoho garuomoröhego.

O jöho ma-hemu he'i bogo avoho heröhego.
 Garomo he'ibejarëjo jabumë huotorovoromo
     God-arinö va'ego
 ēhuro hu jabiesi sisëho uehorovoromo
     vuonugo'ibejajo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

¹³ Ëhi uënugoromo uëvadeje: Röhu naehu majëhijode uhu jöho jemë diehi'oromo bëhoho bogo hejarujëjo. Bogo hejarujoho diehi'oromo uhu jö ioro'iro hesi bëhohu'o avoho herëjo.
¹⁴ Aehu mure ruruhö'øjade i ujo hesi bëhoho ēho God-are jö a majëhijajoho uëromo ë'ode höjo.

¹⁵ Ujo örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejamu gavë'oho Satan-ro ma-burëro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujonö'e jabiesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'øjaje höjo. ¹⁶ O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo. ¹⁷ Ejahoromo jöho madöëremu baejë'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö uehorovaruohuni aehu sisë vaejëvamu gavë'oho o huë vavaene rovamu gavë'oho ma-burëro vuonugarue höjo.

¹⁸ O ujehu bibë'e resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heruomaje höjo.
¹⁹ Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurumoromo o sarerivoromo inöme börömo mae ujuoho'i o bövie bise'e ujuoho'i nimoromo ëhemu uehorovoromo ëho jabiesi nuninö bamarue höjo.

Bamoromo sa'arohemu uehorovaruohuro ēhuro God-are jö jabesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. ²⁰ O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 30 o 60 o 100 rae'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo ejahoromo rae avohoruomaje höjo ioro'iorohuro ioro'iorohio sisirëmiromo mu ma-mabëhe vaejarue höjo.

Iro bueromo va'orahore bahijarue uhu jöhoje.

²¹ Röhu uhu jöe gö'o majëhi'ië'ajëjo. Jemë'o uehorovohëjo. Iro buno'iraeromo osare barovarue hesi bëhoho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi bamo'i va'orahoro bamo'iro ēhuni barovarue höjo. ²² Ëho naro uëromo ë'ajëjo: Nasi jöe rabe rabe gurihiro jiaje naehu jövajje hesi bëhoho ma-va'orahoro jioröhego jövajëjo. O rabe rabe subivëhaje naehu uëvajje hesi bëhoho masamaro jioröhego uëvajëjo. ²³ Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

²⁴ Ëhi uënugoromo uëvadeje: Nasi jö hejaru-joho avo'avo ho uehorovonövorëjo. Uehore ma-bisemu bamë'oho ēhuro aji'e jöho ma-bisemu bae'a'arujëjo. O börömo bamë'ohuro ēhuro böröme bae'a'arujëjo. Röhu gö'o döre börömo bëhe bae'a'arujëjo. ²⁵ Aji'e jö javë'oho God-ro gö'o bojam'i'ramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo.

I ujehu sa'are jioromo hesi èma gurihiro rijaje uhu jöhoje.

²⁶ Röhu Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: I ujehu riromo raejajëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ari'oho bövioho bise'oho éhi muebejëvaje höjo. Ëjöho naro majëhi'ië'ajëjo. Mu arijo'ohuro nani ujoho sa'are suovo ruruöhö'öbe va'a'ajëjo.

²⁷ Va'oromo vahromo'iramu niavoromo sisonuvo'iramu ri'önövo'ajëjo. Ëhi'obe va'iramu ë majae gemuore ujo suovo ruruöhö'öjadohuro rëdijiomoromo ri'amo'ajëjo. Ëhi'o'iramu mu arijo'ohuro ého garomo dadivoromo uvo'a'ajëjo: Diehi'oromo ë'ajëjo. ²⁸ Ëhi uvo'a'ajëjo röhu hesi sa'aëro rihuoho bojamego i ujoho riromo inovoromo maho raejaje höjo. ²⁹ Maho raeromo mavego evare arijo'ohuro ma-burëro tarivoromo gagovoromo avoho bahijaje höjo ë hesi bëhoho ë gagovarue majaho rovë'ego.

Ijo hisue mustard-hu égovaje uhu jöhoje.

³⁰ Röhu Iesuro jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho naro uhu'e bu'öromo jemë'o na'o uehorovo'ejarëjo. ³¹ Ijo hisu ihe mustard ujehu börömoriromo égovajëhi God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o éhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Mustard uje gemu sa'are öjë'iroho bajo ioro'ioro dinö'e dinö'e jio'amajoho ého ma-jianovo'amo'i a'i ë mustard ujoho biseharihe höjo. ³² Ëhi höjo röhu riromo égovoromo ijo hisu ioro'ioroho iosirami'amoromo ého börömoho höjo. Börömoriromo adoho égovo'amego ugëro

rueromo gavarue sanu mae jiegorovo ijuoho
ë vae'amarue höjo. Ëhi uëvadeje.

³³ Ëhi jië'e uhu jöho aho'obëhe Iesuro uëromo
ëhuro hesi jöho majëhinövadeje. Jabumë
diehi jië'e jö bae'iröhoho eni jëvë'oho ëhi
jië'e jöhuremu majëhinövadeje. ³⁴ Jöho bogo
mae bogo samaroho majëhi'i ma-uhu'e gemu
majëhinövadeje. Majëhiromo röhu hu'o hesi
ariböviohu'o jabesi sivue raromë'iroho jöho
aho'o huruoho majëhinövadeje.

*Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade
jöhoje.*

³⁵ Iesuro boat-re hiromo ëhi jië'e uhu jöho
majëhinugoromo vö'öromamu gagorovo hesi
aribövioho uëvadeje: Ruehego no aruhe e'u
ioni gönö va'arëjo. ³⁶ Va'arëjamu hegorovo
ë Iesuare aribövihuro ae aho'obëhe ë rëmo'i
Iesuhu hijaje boat-re iojiomoromo hu boat-re
baeromo va'areje. Bava'amu boat ioro'ioroho
ëhu'o gemu mae va'oruomadeje. ³⁷ Va'amu buru
böröme e'ure rovadeje. Bure rovamu jovohuro
hasaromo boat-re ro nemoromo ruahoromo
abueromo irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje.
³⁸ Diruvëvo'ia'amu gavë'i ijorajoho jaburo gavare
Iesu mami'e boat dejonö va'o raromoromo
simano dövaejaruohuro simane döværomo
niavë'e jiamu gagorovo ioromo uavareje: Tisa
no vuovavuo'ië'ajëjo. Na ja nosi jöënioho bogo
uehorovanuëjo. ³⁹ Uehorovanuëjamu Iesuro
ri'öromo burohu'o hasajaje jovohu'o uëvadeje:
Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu buroho ahö'ö'i

jovoho u'uhoromo ma-jörume ruhijadeje. ⁴⁰ Ma-jörume ruhijamu gagorovo hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Urimë'i jemë bogo ma uehorovevobe rovariijoho na jemë jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'arujëjo. ⁴¹ Ëhi gemuoho ë'arujëjamu sisë maro juhuonivoromo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

5

Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.

¹ Ëhi'onugoromo jabu'o Iesu'o va'aroho va'o e'u ioni gönü Gerasene rajo jabiesi sa'are va'o baboro bejareje. ² Baboro bejamu gagorovo ae gemuëro guavo'amarue juju gagore jioromo rueromo Iesu birohadeje. Éa hesi dëre Satan-are a sisëro abueruomamu simane huotorovë'e jiadeje. ³ Simane huotorovë'ero guavo'amarue juju gago jio'amajire ë hinövadeje. Hi'ego aëro vajaëro ö'ëro rabëro tövo'ië'oromo gavare bogo eni jëvamu vuonugareje. ⁴ Urimoroho aëro vajaëro övore hörure tövo'ego övore ö'oho ruho tarivoromo hörure vajaho ano ahö'önövadeje. Ëhi'oromo vörö'irae'ego aehu guduamoromo hu'irae ro röhore nugo'iröhoho bogo eni jëvonövadeje. ⁵ Majae vahie jö'e dadovë'i munëro anorovë'i guavaruire hinövo dahorure ajiö hinövadeje.

⁶ Ëhi'onövë'ëro ë ahuro rori'o öri ëgoböviro namiromo Iesu garomo tutuvo rueromo hesi

bëhire ague aho hiromo ⁷ ma-darugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo. Na Godare nuniro uavajëjo: Nadi huë sisëho vi'ehoho bojemëjo. ⁸ Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i Iesuro hu uavadeje: Aru'aho sisëho jero ë a hesi dëre hijanuoho vuonugo'i va'ëjo. Ëhi uavë'ego ëhuni uvadeje. ⁹ Ëhi uvamu hegorovo Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimuvanovë'oho jevajëjo. Ëhesi bëhoho no aru'ahe aho'obëhe dëre javuë'ego ëhuni ëhi jumegë'e höjo. ¹⁰ Ëhi uaromo Iesu ua'i hijadeje: Aru'ahoho nadi uëvego jabumë ave sa'are jioromo va'irarëjo.

¹¹ Röhu mahe aho'obëhe aruhe dahoru ahore gemuoro gagovoromo ie ue'ahamu gagorovo ¹² dëre sisë ariböviohuro Iesu uavareje: Uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo. ¹³ Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i ë sisë ariböviohuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje. Mahe aho'obëhe 2,000 rabu'e ëhi vuovo'amadeje.

¹⁴ Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue ariböviohuro huruomoromo amo börömore amo ininore jöho majëhibe va'areje. Jöho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. ¹⁵ Iesuaroo rueromoo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade

aho simanoho mae jio'ego niöge ba'amë'e hijamu. Urimoho ganövareje aru'aho sisë Siriehu Bimuvanovë'ohuro hesi dëre jioruomë'e ëhi hi'ego röhu evare majare gavareje ma-mae hijamu. Ëhi gagorovo juhuonivoruomadeje.

¹⁶ Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare aribövihuro uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade ahu'o mahohu'o ëhi jië'e muoho birohoruomohijajo. ¹⁷ Ëhi majëhijamu ae aho'obëhe heromo Iesu uavareje: Ave sa'aho vuonugo'i va'ëjo.

¹⁸ Vuonugo'i va'ëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro vuonorö'ö val'ië'adeje. Val'ia'amu gavë'i aru'aho sisë hesirire jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje: Na ö'oromo ja'o hi'i negajëjo. ¹⁹ Negajëjämu Iesuro uavadeje: Bogo rue'a'anuëjo. Sionëro jasi amëro va'oromo jasi aganoho uënëjo: Badaro huë baejevoromo ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo.

²⁰ Ëhi uavamu hegorovo rue ahuro va'oromo hesi sa'a ihoho Ame 10 Jio'amaje Sa'aho ë sa'are majëhibe juvoromo uënövadeje: Iesuro ëhi mabëhe ajemamu rovode höjo. Ëhi majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe jöe barëjëvadeje.

Iesuhu magonahe niö'i Jairus-are abojoju'o magonahe gö'o ajëmade jöhoje.

²¹ Ëhi'amu Iesuro boat-re va'oromo anume e'u ioni gönö va'o ravo'amadeje. Ravo'amoromo e'u riröre namijamu ae aho'obëhe ruë numë gagovo rova'oromo ëhi riravareje. ²² Riravamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus

hu Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje ae jiadeje. Rueromo Iesu garomo hesi höru bëhire ague aho hiromo ²³ dinamiromo uavadeje: Bësu guomo'ië'ajëjo. Rueromo jasi övoho hesi sinoro bamego i'ovoromo hijajo. ²⁴ Hijajamu hegorovo Iesuro hu'o gemu mae va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe tatijiomobe hu'o gemu mae ëhi va'oruomadeje.

²⁵ Va'oruomamu iae magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barë'i ëhi jiemu jiobe va'adoho vadune aho'o 12 barëjë'e jiadeje.

²⁶ Doctor aho'obëhe gërommo ëhuro vi'ehe sisë maro baenövadeje. Vi'ehe baeromo hesi ijo baje bu'ö barë'i röhu bogo marë'i sisérëbe va'onövadeje. ²⁷⁻²⁸ Sisérëbe va'amu ë magona-hohuro dejade uvoruomamu: Iesuro ae magonahe mabëhe ajamuijaje hö uvamu hejë'ëro uehorovoromo uvadeje: Na Iesu ma-niögohuremu rëhë'ohuro ëhuro marëjevo'ajëromo ae aho'obëhe va'aruire ë va'oromo Iesuare dejonö rueromo niögoho rëhadeje. ²⁹ Niögoho rëhamu gavë'i magonahoho kö rovadoho ijoho bogo rovadeje. Ijoho bogo rovamu magonahohuro herovadeje mae jiavamu.

³⁰ Mae jiavamu Iesuro dejade a ajëmaje daruge gö hesirire jioromo va'ë'e jiavamu evare ma-burëro huotorovoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ja rahuaro nasi niögoho rëhane höjo. ³¹ Rëhane höjamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo uavareje: Ja'o iae gavanuëjo ae aho'obëhëro ja tatijiomavo'ego. Ëhi jië'oho ja rabëni uövuanuëjo: Ja rahuaro na rëhevane

höjo. ³² Ëhi uëvamu Iesuro arua anumiae uherihadeje ga'i di ahuro o di magonahohuro hu röhë'e jiego. ³³ Uherihoromo gëvamu rue magonahohuro iae mae garomo uvadeje: Huro na ajemade hö uvoromo juhuonivoromo butubutumoromo röhu ma-biririvoromo rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo diehi ë'ade jöho sama'e huruoho majahi barëjadeje. ³⁴ Majahi barëjamu Iesuro uavadeje: Abojëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro ja marëjavë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo. Jasi guomo guomoho barëjavë'e jiaje ijönö mae jionëjo.

³⁵ Iesuro ëhi uavamu gavë'i ae göëro göëro Jairus-are osare jioromo rueromo Jairus uavareje: Jasi abojoho mami'e guomë'e höjo. Ëhu'oho rabëni ja tisaho u'uoho bojamijanuëjo.

³⁶ U'uoho bojamijanuëjamu hegorovo Iesuro he bogo hejanovë'e Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i God mae uehorovonëjo. ³⁷ Ëhi uanugoromo Peter James o James-are öe John ëho jaburo hu'o va'ojöro uël'i a ioro'ioroho nijio'raejëvadeje. ³⁸ Nijio'raejëvonugoromo jaburo va'oromo Jairus-are osare rovareje. Rueromo Iesuro gavadeje ae aho'obëhe gagovorovë'ëro garahörö'e baeromo madarugo'o nierusuburu'e bamoruomamu.

³⁹ Ëhi'amu gagorovo osare va'oromo uëvadeje: Jemë rabëni garahörö'e baeromo nierusuburu'e bamarujëjo. Ëmagonaho harihoho bogo guomo'i ma-niavajëjo. ⁴⁰ Ma-niavajëjamu hegorovo rueho jaburo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. Ijo'ijahamu gagorovo Iesuro ë aribövioho aho'obëhe amonö

rarovö'öjëvonugoromo magonaho harihu hesi vëmu vavu'ohu'o hu'o rovare ae niö'i gemu jabu'o éhi söjëgoromo magonaho harihehu raromaje osare va'adeje. ⁴¹ Osare va'oromo magonaho hesi övore ma'enoromo hesi jöëro uavadeje: Tarita kumajo. Ëjöho huotovë'oho ého uaromo é'ladeje: Bësu naro ja uavajëjo: Ri'öjëjo. ⁴² Ri'öjëjamu hejë'i rue magonahohuro maburëro ri'öromo nami juvadeje hesi vadunoho aho'obëhe 12 jië'ëro. Juvamu gavë'i ae aho'obëhe hu garomo tiöjëvadeje. ⁴³ Tiöjëvamu gagorovo Iesuro ma-darugo'o uëvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho huruohorëjo. Ëhi uënugoromo uëvadeje: Magonahoho ie bojamego ijajo.

6

Iesuare amo rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

¹ Ëhi'onugoromo Iesuro va'adeje. Va'oromo hesi amëro rue'i hesi ijomajaho jaburo hu'o gemu mae rovareje. ² Rueruomoromo Jew rajo jabis nuho majaho rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromo God-are jö bëhoho röjëhijadeje. Röjëhijamu ae aho'obëhe heromo tiöjareje. Tiöromo uvoruomadeje: Ëiahuro jöho dinö'e hejë'ëro jövajëjo. Hu diehi'oromo éhi jië'e simano maho baejade höjo. Darugo'e mu masijoho diehi'oromo vaejaje höjo. ³ Hu sarerivajëjo. Ma-ijo muemu vaejaje ae höjo. Hu Mary-are harihe höjo. Hu James-are Joses-are Judas-are Simon-are öe höjo. Hesi ma'ino ömo'ömoho aviae

no'o gemu mae raromarue höjo. Ëhi uvoruumoromo nue huodivareje. ⁴ Nue huodivamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijärue aribövioho dinö'e dinö'e va'ë'iroho aëro no mae uehorovavuarue höjo. A'i nosi sa'a rajoho aganoho osae gemuore raromaruoho jemëremu bogo ëhioho uehorovavuaruje höjo. ⁵ Ëhi uëromo hu darugo'e mu vae'iröhoho bogo eni jiadeje. Huro guomo guomo'e ae magemu gemu jabesi sinore hesi övoho bamëhoromo sinoho avohëvamu marëjëvadeje. Ëhemu ë'adeje. ⁶ Röhu hesi amo rajehu hu bogo ma uehorovarohuni ëhuni tiøjadeje.

Iesuare ijoraje 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.

Ëhi'onugoromo va'adeje. Va'oromo amore amore jöho röjëhibe juvadeje. ⁷ Röjëhibe juvoromo hesi ijoraje 12-ho uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Naro jemë rëmö'ö'ie'ajëjo jemëro nasi jöho ae majëhibe jijihoi'rarijego. Jemë ae niö'i niö'i ame göro göro va'orëjo. Jemëhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijajëjo ëhuro jemëro Satan-are a sisë gö gö a dëre jio'amë'oho rarovö'ö'irarijego. ⁸ Röhu va'ie'iroho ma-guduodemü ujuohorëjo. Ioho esöho ijo bajoho bövioho bise'oho bogavëjo. ⁹ O höru guduoho io'amoromo niöge ma-gemu gemu io'amo'i nadi niö'i niö'ioho io'amorëjo. ¹⁰ Ëhi uënugoromo uëvadeje: Amo göre göre va'oromo aehu di osare raromojöro uëvamu va'o raromë'oho ëhuremu raromonövorëjo ijonö

ë amore jioromo va'ië'e jëvaje. ¹¹ O di amore ariböviehu jemesi örire nu huodëgoromo jö bogo ejëhë'oho amoho nugo va'irögoro jabesi sa'a hesi tohotohe jemesi höru hitahire jiajoho sa'aro riremo va'ego ë amo rajohuro garomo uvo'irarëjo: No sisë ë'ë'e javuajëjo.

¹² Ëhi majëhijamu hegorovo ijomrajo ömo'ömohuro va'oromo jöe majëhibe jijihoromo uënövareje: Uehoro sisëho vuonugol'i uehoro mae baerëjo. ¹³ Ëhi jië'e jöho majëhibe Satanare aribövi sisë aho'obëhe jabesi dëre jëvajoho rarovö'öbe ose guomo guomo'e a jabesi sinore otehoromo sinoho avohëvobe ëhi jië'e mu masijoho vaebe jijihareje.

John bapataeto vaejaje a guomade jöhoje.

¹⁴ Ëhi jië'e mu masijoho vaebe jijihamu sa'a a böröme Herod-ro ë jöho hejadeje rabëni Iesuhu ë'aje jöho ae aho'obëhe dinö'e dinö'e vaerovë'ëro jië'ëro. A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Ëaho John bapataeto vaenövade ahuro guomoromo ri'öjë'e höjo. Ëhu'ëro darugo böröme baeromo mu masijoho vaejaje höjo. ¹⁵ A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Iesu hu mami'e hijade ae Elijah-ro rovë'ëro ë'ajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomadeje: Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi ioro'ioro jiarëhi hu ëhi jië'e aëro jië'ëro ë'ajëjo.

¹⁶ Ae göëro göëro Iesuare jöho gö gö atavamu hegoro Herod-ro ae uëvadeje: Ëaho hu John höjo. Urimo naro hesi sönöho tariojahode höjo röhu hu guomoromo ri'öjë'ëro hijajëjo.

17-18 Röhu ë jö hesi bëhoho urimë'i Herod-ro hesi öe Philip-are vabore hesi ihoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahijamu John-ro ri'öromo ua'i hijadeje: Jasi vuojiri baejanoho ého bogo maehu höjo. Ëhi ua'i hijamu Herod-ro ë magonaho hesi jöëni ae uëvamu John guduamoromo tövoromo savoji gagore ba'amareje.

19 Ëhi'amu ë magonahohuro John nue huodivromomo ano'i nimadeje. Ëhi nimoromo röhu Herod-ro magonahoho ahamu ano'ië'adoho vuonugadeje. **20** Herod-hu magonaho ahade hesi bëhoho huro uvadeje: John hu a ma-mabëhe hö uvoromo éhuni John juhuonamiromo avoho mueberomo magonahoho ahadeje. Magonahoho ahoromo va'oromo henövadeje John-ro God-are jöe majahi'ego. Jöe majahi'ego Herod-ro nurnurumo'ego hesi jöho he'i nimonövadeje.

21 Ëhi'oromo John anojöëni magonahoho ahobe ruejuvo Herod rahade majaho rovamu evare magonahehu vae'i nimade majaho rovadeje. Ëhesi bëhoho Herod-ro söröe baeromo hu ajamiromo ë sa'a muebejarue aribövioho muorovo mu muebejarue aribövioho a masijo ioro'iore Galilee sa'are raromaruoho ë a masijoho uëvadeje: Ruehego na söröe bojëmi'iröjo. Bojëmi'iröjamu rueruomadeje.

22 Rueruomamu ë magonaho hesi abojohuro rueromo javavadeje. Javavamu gagorovo Herod'o hesi örire rueruomade ariböviohu'o ë magonahoho garomo vuëvorovoruomadeje. Vuëvorovoromo Herod-ro magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe nimë'oho uevego bojami'iröjo.

23 Naehu muebejaje öri ari'o nimë'oho iae ëhu'o ririre tarioromo vituoho bojamı'ejöjo. Godro ge'ego na mae uavajëjo. **24** Ëhi uavamu ë magonahohuro va'oromo vëmoho uavadeje: Na rabe bae'ejöjo. Rabe bae'ejöjamu rue vëmohuro uavadeje: Uanëjo bapataeto vaejaje ae Johnare sönöho tarioromo simanoho baro bojemëjo. **25** Ëhi uavamu hejë'i rue abojohuro ma-burëro vuonorö'ö rueromo a börömoho uavadeje: Na negajoho avevejö'e ae üevego bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo simanoho hevö döre bamoromo baro bojemarëjo. **26** Ëhi uavamu hegorovo rue a börömohuro huë vavaene böröme baejadeje. Iae hu huë vavaene baejadeje röhu urimo darugo'e jöho ë aribövi jabesi nuniro ë magonahoho mae uavë'ëro ëhu'ëro huotorovoromo nijio'iraeröhoho hu bijönimadeje. **27** Bijönimamu evare ae gemu ma-burëro nugö'öromo uavadeje: Va'oromo John-are sönöho tarioromo simanoho baruenëjo. Baruenëjamu savoji gagore va'oromo sönöho tarioromo simanoho **28** hevöre bamonugoromo barueromo abojoho bojamadeje. Bojamamu huro bava'o vëmoho bojamadeje. **29** Ëhi'amu John-are ijore ijore jijiharue aribövihohuro ë jöho heromo rueromo sinoho bava'oromo munë gagore bamareje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

30 Iesuare apostle ömo'ömohuro mu masije vaebe jijihë'ëro vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: No muoho ëhi ëhi vaeromo jöho ëhi ëhi

majëhiromo rovare höjo. Ëhi jië'e jöho jabumëro Iesu majahi barëjareje. ³¹ Majëhi barëjamu gagorovo ruehuro gavade ae aho'obëhe rovë'i va'ë'i rovë'i va'ë'ëro hu'o hesi ariböviohu'o i ue'aho'iröhe o bövi bise'o vae'iröhe majaho bogojamu gagorovo uëvadeje: Ruehego no a rumo'e sa'are nosi sivue va'o raromoromo jemëro ëhuro ma-bisemu nuhorëjo. ³² Ëhi uënugoromo jaburo boat-re ajio raromoromo a rumo'e sa'are jabiesi sivue va'i va'areje.

³³ Va'i va'amu ae aho'obëhe gavare jabumë va'amu iae mae gëromo uvoruomadeje: Ëaribövioho Iesumëro boat-re va'aruë uvoromo amo göre göre jioromo sa'a hörero ma-burëro va'oromo Iesu'o hesi ariböviohu'o boat-re va'aruoho iosirëmiromo jaburo jovo ioni gönö urimo rueruomadeje. ³⁴ Urimo rovamu Iesuro ijönö ro höröromu ravo'amoromo gavade ae aho'obëhe tagavë'e jiamu gëgorovo uehorovoromo uvadeje: Vaevë'ëjo. Ëaribövioho vëmu vavu'o rumo'e ö mahu'ëro raromanovaruë uvoromo jabiesi jöëni vavaenimadeje. Jabiesi jöëni vavaenimamu evare jöe aho'obëhe röjëhijadeje. ³⁵ Jöe aho'obëhe röjëhijuvo majae beva'ia'amu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömohuro rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae höjo. O majae mami'e barëjë'e höjo. ³⁶ Ëhuni ave aribövioho rëmö'özego ave bëhire amo masijore ininore va'oromo ie imo'amo'irarëjo ue'ahoröhe. ³⁷ Ue'ahoröhe höjamu uëvadeje: Bogajo. Jemëro iruno'oho da'uojëhirëjo. Da'uojëhirëjamu uavareje: Asë'ëjo. Dinö'e ioho baeromo da'uojëhijöro uvanuëjo. Na ja uvoromo ë'anuëjo:

No 200 kina javuë'ëro noro ëho bava'oromo bu'ö barëromo ioho imo'amoromo ujuoho rueromo ëhuro da'uojëhi'ejarë uvoromo o diehi uvoromo jövanuejo. ³⁸ Jövanuejämu uëvadeje: Ioho dimino'e jëvajëjo. Va'oromo gahëjo. Va'oromo gahëjämu va'oromo adaho garomo vuonorö'ö rueromo uavareje: No ie aho'obëhe övo gö mine o visue niö'i ëhi javuajëjo.

³⁹ Ëhi uëvamu hegorovo ruehuro ae aho'obëhe uëvadeje: Va'oromo hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasiohuro raromobe va'ohëjo. ⁴⁰ Va'ohëjämu rue aribövioxhuro va'oromo è 50 50 o 100 100 hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasi rövë'e mabëhire raromobe va'areje. ⁴¹ Raromobe va'amu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'ídöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmijadeje ae aho'obëhe suvuorëmijöro. Ëhi'oromo visue niö'i taritarivoromo i'imëmijadeje jaburo ëhu'o suvuorëmijöro. ⁴² Ëhi'amu ae aho'obëhe è ioho visuoho ue'ahamu da'uëgadeje. ⁴³ Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo i vitu vituoho visu vitu vituoho aegamu esöe aho'obëhe 12 irijiomo'amadeje. ⁴⁴ Ëhi'areje. Iesuro ie övo gö mine visue niö'i ujuohoromo suvuorëmijamu ama'e aho'obëhe 5,000 è ioho ue'ahoruomadeje.

Iesuhu e'u döre hörehu va'ade jöhoje.

⁴⁵ Ëhi'amu gavë'i Iesuro ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Boat-oro ajiro raromoromo e'u ioní

gönö Bethsaida amoro urimo va'ohego na a ioro'ioroho rämö'öjöjo. ⁴⁶ Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo boat-re iojiomoromo va'oruomamu Iesuro parie vae'i dahorunö ajiomadeje. ⁴⁷ Ajiomoromo parie vaejamu vahiromadeje. Vahiromamu nume ijorajoho jaburo öri ègoböviro jovo döre va'oruomo'i Iesuro ruhe sa'are hesi sivue hijadeje. ⁴⁸ Hi'i gavadeje buréro jabesi nuninö rue'ego ijorajoho jaburo jovoho sisë'i sisë'i huo'öbe va'oruomamu. Ëhi'ojiuvo sisonuvo'ię'adeje. Sisonuvo'ia'amu Iesuro abueromo jovo döre höréro va'adeje. Va'oromo jabumë iosirëmi'ię'adeje. ⁴⁹⁻⁵⁰ Iosirëmi'ia'amu ijorajoho jaburo gavareje hu jovo döre juvamu gagorovo uvareje: Aru'ahëro juvajëromo jiodudu'iraeromo jö'e dadovareje. Jö'e dadovamu hejë'i uëvadeje: Nadi juhuonivo'i biririvohëjo. Na jevajëjo. ⁵¹ Na jevajë uënugoromo boat gagore ajiomoromo jabu'o gemu mae hijamu buroho barëjadeje. Buroho barëjamu ë aribövioho dadivëvadeje. ⁵² Ëhesi bëhoho Iesuhu mami'e i da'uojëhade hesi bëhoho bogo avoho baejareje jabesi uehoroho bogo eni jië'ero.

*Iesuhu Gennesaret sa'are hiromo guomo
guomo aribövi ajëmade jöhoje.*

⁵³ Ëhi'amu e'u ioni gönö rueromo Gennesaret sa'are ravo'amoromo boat-oho ijo bunore be nugareje. ⁵⁴ Röhu ravo'amamu gavë'i evare ae aho'obëhe Iesu garomo uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo ⁵⁵ ë sa'ae börömoho ma-buréro jijhoromo aevoromo guomo guomo'e aribövioho

giojimo ujuoho rueromo henövare uvavo'ego: Iesu ë dirö'ore hijajë'ego ë va'onövareje. ⁵⁶ Iesuhu amo masijore ininore o dinö'e dinö'e rovë'iroho guomo guomo'e aribövioho giojimo ujuohoromo aehu gagovarue öri ari'ere ë ro bahinövareje. Bahinugoromo Iesu ëninamiromo uanövareje: Guomo guomo'e aribövioho uëvego ja niögu vituohuremu rëhego ëhuro guomo guomoho barë'amajo. Ëhi ua'ego ae rahu niögu rëhë'oho ëhuro marë'amonövadeje.

7

Pharisee ariböviehu God-are jö bogo avoho uehorovo'i jabesi a mami jö böröme hö uehorovare jöhoje.

¹ Iae Pharisee aribövihuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro urimo Jerusalem jioromo rovë'ëro jië'ëro Iesu jiajire ro gagovoruomadeje. ² Gagovoromo gavareje Iesuare ijorajo ömo'ömohuro Pharisee rajo jabesi jögoroho ahoromo jovoho övoho bogo otehodivorovoromo sisëho u'ovë'e ioho ma-ue'ahamu.

³ Ëhesi bëhoho Pharisee aribövihu'o Jew rajo a ioro'iorohu'o ioho bogo ëma ue'aharueje. A'i urimo Jew rajo a mamiehu jö bojëmibe rovarëhi ëhi'oromo jovëro övoho otehodivorovoromo uvoruomajeje: Nosi sinore sisëho u'ovahuë'ëro God-are nunire mae javuajëromo evare ioho ue'aharueje. ⁴ O i imo'amarue öri ari'ere jioromo ujuoho rovë'iroho uvoruomajeje: Sisë höromö jovëro otehodivoromo u'o'amoromo uvoruomajeje: Avevejö'oho ë ioho iae mae

u'ovë'e höromo evare ue'aharueje. Ëhi'oromo a mami ariböviehu bojämibe rovare jögoroho aho'obëhe jabuméro ejëhoromo enatue ramae gö gö [i ijarue röhe] ëhi u'o'amoromo uvoruomajeje: Ëinömo inömo hesi sisëho u'o barë'ego God nimorohajëjo. Ëhi'arueje.

5 Ëhi'aruëro jië'ëro ë Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ri'öromo Iesu uavareje: Jasi ijorajo ömo'ömoho a mamiehu bojämibe rovare jöho bogo eromo jovoho övoho bogo otehodivorovë'e ioho maue'aharue höjo. Rabëni ëhioho ë'arue höjo.

6 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijäde ae Isaiah-ro jemëhu ë'irarije jöho ja-jivoromo ëhi uvë'e höjo:

Ave ariböviohuro ma-jö'lëremu God na rajehi'i dë vövöbajo'oho bogo nasi gemuoroho jio'i marori'o jioruomajëjo.

7 Jabumë a jabisi jögoroho ae röjëhiromo uëruomaje höjo: Ëho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.

Ma-a jabisi jögoroho ëhi röjëhiromo ëhuro madöhemu God na rajehiruomaje höjo.

Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadoho iae mae höjo.

8 God-hu bojämade jögoroho jemëro vuonugo'i aehu bojämibe rovare jögorohemu ma'enaruje höjo.

9 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Sareri'e uehoroho baeromo ëhuro God-hu bojämade jöho aharuje höjo jemëhu a bojämijaruje jögoroho

ma'eno'irarijëro. 10 Ëhesi bëhoho Moses-ro uëvade höjo: Jasi vëmu vavu'oho mae uehorovëvonëjo. O jöe gö'o uëvade höjo: Ae rahu jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahë'oho anego guomo'irajo. 11 Röhu jemëro ë jöho ahoromo ae röjëhiromo uëvaruje höjo: Jaehu jasi vëmu vavu'o God-are nunire uëvë'oho: Nasi maho sisëho ujuohoromo ajëmi'ibejodoho röhu aveho na God-are ihoro bamë'e jevajë uëvë'oho 12 nadi röhu maho huotorovoromo jasi vëmu vavu'oho ajëminëjo. Ajëmijë'oho sisë höjo. Ëhi uëvaruje höjo. 13 Vëmu vavu'o ajëmijë'oho sisë hö uëvarujohuro ëhuro vëmu vavu'o mae uehorovëvo'irarijego God-hu bojëmade jöho jemëro aharuje höjo jemesi a mami jöho e'irovo. Ëhi jië'e mu sisëho aho'obëhe röjëhijaruje höjo.

*Bogo i ijaruohuro a'i uehoro sisë baejaruohuro
ëhuro God-are nunire sisërëjavuaje jöhoje.*

14 Iesuro ëhi uënugoromo ae aho'obëhe röhu maho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëromo ro gagovamu uëvadeje: Naehu ave uhu jö uë'ië'ajoho jemë ae aho'obëhe avoho heromo bëhoho baerëjo. 15 Rabe rori'o jiajehu jö'ore va'ë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amo'i a'i rabe dë vövöbajo'ere jioromo suorovë'ohuro ëhuro aho sisërë'amaje höjo. 16 [Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.]

17 Ëhi majëhinugoromo Iesuro ae aho'obëhe rëmo'i osare va'adeje. Osare va'amu hesi ijorajoho jaburo uavareje: Uhu jö majahuijane hesi bëhoho huruohego no hejarëjo.

18 Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho na jemë'o uehoroho bogojëvajëjo. Jemë rabëni bogo garomo uvarujëjo: Rabe rori'o jiajehu jö'ore va'ë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amaje höjo. **19** Ëhesi bëhoho rabe jö'ore va'ë'oho vövöbajo'eroho bogo abue'i dëre abuejaje höjo. Dëre abueromo dëre jioromo suorovoromo bogo aho ijumëvë'e ma-gua gagore va'aje höjo. Ëhu'ëro aho God-are nuniroho bogo sisërë'amaje höjo. Iesuhu ëhi jövadoho huro uöromo ë'adeje: Jaruvoho ie aho'o ma-ue'ahë'oho God-ro uvaje höjo: Iae mae höjo. **20** Röhü Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje: I ue'ahë'ohuro bogo ëhuro aho sisërë'amo'l i a'i dë vövöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovë'ohuro ëhuro aho God-are nuniroho sisërë'amaje höjo. **21** Uehoro sisëhuro dë vövöbajo'ere jioromo rojomego ëhuro öero jijihanovoruomaje höjo. Vajohëro ujuohoruomaje höjo. Ae muo'amoruomaje höjo. **22** Goho'amoruomaje höjo. A jabetesiroho ujuohoniëhi'i ganiganimoruomaje höjo. Mu sisë rabe rabe vaeruomaje höjo. Ae gö sarerëmiruomaje höjo. A nunire javoji'e muoho vaeruomaje höjo. A jabetesi mu mahuni dë vörönëgaje höjo. A jabetesi ihoho ijumoruomaje höjo. Sivue uehorovoromo jabetesi ihoho döro bamoruomaje höjo. Simane sisë'i uehorovorouomaje höjo. **23** Ëhi jië'e uehoro sisë aho'obëhe dë vövöbajo'ere jioromo rojomoromo suorovajohuro ëhuro aho God-are nunire sisërë'amaje höjo.

Israel rajo bogo a'i sa'a gö rajo magonahehu

Iesu mae uehorovade jöhoje.

²⁴ Ëhi'onugoromo Iesuro ri'öromo ë Jew rajo jabesi sa'aho vuonugo'i va'adoho va'o sa'a göre Tyre amo Sidon amo jiajinö sa'are ë rovadeje. Ruenugoromo osare va'oromo uëvadeje: Naehu ave rovodoho nadi huruohorëjo. Ëhi uëvadeje röhu hesi iohoho ë sa'aroho börömëro jië'ëro hu rovadoho bogo a subivëho varijënoho jiadeje. ²⁵ Ëhu'ëro jië'ëro magonahe gemuëro ma-burëro hejadeje uvavamu: Iesu rovë'e höjo. Ëmagonahoho aboje gemu bise'e jiadeje. Satanare a sisëro ë aboji hesi dëre abueromo simanoho huotovahë'e jiadeje. Hesi abojoho ëhi jië'ëro ë magonahohuro hejade uvavamu: Iesu rovë'e hö uvavamu hegorovo rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje. ²⁶ Röhu ë magonahoho hu bogo Jew rajo magonahehu jioromo bogo Jew rajo jöehu jövaje magonahehu jio'i a'i hesi sa'a börömoho Syria jio'i hesi sa'a bise'oho Phoenicia jiadeje. Hu bogo Jew rajoji jië'e Iesu äninanmiromo uavadeje: Ajemiromo a sisë nasi aboji hesirire jiajoho rarovö'özego val'irajo. ²⁷ Rarovö'özego val'irajamu Iesuro uehorovoromo uvadeje: Vëmu vavu'ehu jabesi aboji harihu'o urimo ajëmijaruëhi naro nasi sa'a rajohemu ëhi urimo ajëmi'i rovode höjo. Ëhi uvoromo ë sa'a gö rajo magonahoho uhu'e uavadeje: O-ajo. Nadi'ego urimo aboji harihu'oho ie da'uojëhi'iröjo. Ëhesi bëhoho noeihu aboji harihu'o jabesi i ujuohoromo ö harihu mio'amë'oho ëho bogo maehu höjo. ²⁸ Bogo maehu höjamu hegorovo rue magonahohuro ue-

horovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro sa'a gö raje jevo'ego ëhuni bogo ajemi'i jöho jövajéjo. Röhu noehu bogo rarovego öehu i ugobajo'o ue'aharuëhi nani Iesuro na'o ëhi ejehoromo nasi abojoho ajami'ajéjo. Ëhi uvoromo mana uhu'e uavadeje: Bada iae mae-ëjo röhu i maratu aharire raromarue öho jabumëro aboji harihu'o jabesi i ugobajo'oho iae ue'aharue höjo. ²⁹ Ue'aharue höjamu Iesuro uavadeje: Iae mae uevanuëjo. Ëhuni va'onëjo. A sisëho jasi aboji hesi dëre jioromo iae mami'e höröromo va'ë'e höjo. ³⁰ Ëhi uëvamu hegorovo rue magonahohuro vuonorö'öromo hesi osare va'oromo gavadeje a sisëho mami'e hörö va'i abojoho röhore raramamu.

*Ae gemu hesi hia'e tugohoromo bitare tövë'e
jiamu Iesuhu ajamade jöhoje.*

³¹ Ëhi'amu Iesuro Tyre amonö jioromo va'oromo Sidon amonö rova'adoho va'o sa'a ihe Ame 10 Jio'amaje Sa'are è va'oromo nume Galilee e'ure ruvebijadeje. ³² Ruvebijamu gagorovo aëro ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Ëa hesi hia'oho tugohë'e o jöho a'o'a'ohë'e jövë'e ae jiadeje. Ëaho hu'irae baeromo rueromo Iesu ëninamiromo uavareje: Jasi övoho hesi sinoro bamego hu mae jiajo. ³³ Ëhi uavamu Iesuro hu'irae baeromo ae aho'obëhe riravaruire jioromo va'oromo jabesi sivue rirarovoromo hesi övo namoho niö'i è a hesi hia'i gagore rëmö'øjadeje. Rëmö'öromo jijönugoromo sabëro öromo è a hesi bitaroho rëhahadeje. ³⁴ Bitaroho rëhahonugoromo ö'idöho sioroho garomo

ë ahuni hara'uoromo hesi jöëro uavadeje: Epatajo. Ëhesi bëhoho huotovë'oho: Hia'e dadovo'amëjo. ³⁵ Ëhi uavamu gavë'i ë a hesi hia'oho dadovaho'i bitaroho marëromo jöho avoho jövadeje. ³⁶ Jöho avoho jövamu Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Naehu mu vaejodoho nadi aho majëhirëjo. Iesuhu nijio'iraejëvo'i hijadoho bogo ejahoruomo'i ae ëma majëhibe va'areje. ³⁷ Röhu ae aho'obëhe Iesuare muoho garomo tiöruomadeje. Tiöromo uvoruomadeje: Mue bövie bise'e ma-mabëhe vaejë'e höjo. Mu masije gö gö vaeromo röhu hia'i tugohë'e bitaro tövë'e aribövioho jabu'o avohëvego marë'amoromo jöe heromo jöe atarue höjo.

8

Iesuhu ae aho'obëhe 4,000 i da'uojëhade jöhoje.

¹ Ëhi'amu ae aho'obëhe röhu maho gagovë'ëro ie bogojëvadeje. Ie bogojëvamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ruehë uëromo rovamu uëvadeje: ² Ave ariböviohuni vavaenegajëjo. Jabumë na'o raromobe rovaroho majae niö'i gemu barëjë'ëro ëhu'ëro i ue'aho'iröhoho bogohöjo. ³ Naehu ma-dë gagëremu rëmö'öjamu jubesirëro va'ë'oho nune öri'amobe va'oruomo'ajëjo jabumë ae gö gö öre ëgoro rueruomë'ëro jië'ëro. ⁴ Ëhi uëvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Röhu diehi'oromo ë aribövioho ioho da'uojëhi'ejarëjo. Aveho a rumo'e sa'ae höjo. ⁵ A rumo'e sa'ae höjamu uëvadeje: Ioho dimino'e jëvajëjo. Dimino'e

jëvajëjamu uavareje: Ie övo gö mine övo göre niö'i javuajëjo.

6 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Sa'aro raromohëjo. Raromohëromo ie övo gö mine övo göre niö'i ujuoho rovaroho ého Iesuro ujuohoromo God huë mae uaromo ato'atovoromo hesi ijomajo ömo'ömoho i'imëmijadeje jaburo suvuorëmijöro. I'imëmamu ujuohoromo ae aho'obëhe suvuorëmijareje.

7 Ëhi'o'i visu inine ma-gemu gemu Iesuare ijomajo jabesirire jiadeje. Jëvamu Iesuro ujuohoromo God huë mae uanugoromo hesi aribövioho uëvadeje: Ave visuohu'o suvuorëmibe va'ohëjo.

8 Ëhi ë'ë'lëro ae aho'obëhe ë ioho ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijomajo jaburo i vitu vituoho gagovoromo esöe övo gö mine övo göre niö'i aegamu irijiomo'amadeje. Ëhi'areje. **9** Röhu ë i visu ue'ahare aribövioho aho'obëhe 4,000 rabu'e jiadeje. Ue'ahoromo Iesuro rëmö'öjamu va'oruomadeje. **10** Va'amu gavë'i Iesuro hesi ijomajo ömo'ömohu'o gemu mae boat-re ajiomoromo Dalmanutha sa'are va'adeje.

Pharisee ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo hulu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.

11 Ëhi'amu iae Pharisee ariböviohuro rueromo Iesu jö aho'ahamijareje. Jö aho'ahamijromo Iesu bijioho ga'i nimareje ga'i hu guaro beva'ego. Ëhi nimoromo Iesu uavareje: God-are darugoho baeromo bogo gavarue muoho röjähuijego no gavarëjo huro ja ajamego muoho vaejanue

javego o bogo. ¹² Ëhi uëvamu hegorovo dë vövöbajo'o uhure sisë maro vavaenimoromo hara'uoromo uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë rabëni bogo gavarue muoho ga'i nimirujëjo. Na God-are ae jevego ga'i nadi ëhioho uehëjo. Ave jöho na jö mae majëhi'ię'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho ëhi jië'e darugo'e muoho bogo mae bogo ga'a'arujëjo. ¹³ Ëhi uënugoromo rëmö'ö'i Iesumëro va'oromo boat-re iojiomoromo jovo e'u ioni gönö va'i va'areje.

Pharisee aribövi o Herod-are aribövi jabesi i dë huaje oso hesi uhu jöhoje.

¹⁴ Va'oromo hesi ijorajoho jaburo rumonëgamu iruno'oho bogo gö'oho ujuohë'e jiareje. Ioho ma-bisemu urimo jiadohemu ëhuremu boat-re jëvadeje. ¹⁵ Ie ma-bisemu jëvamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemëro gavë'iajo. Pharisee aribövi jabesi o Herod-are i dë huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. ¹⁶ Rumorovo'ajëjamu rueho jaburo ë jöho mevoromo uarovareje: No ie bogojavuo'ego ëhuni jövajëjo. ¹⁷ Ëhi uarovamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ë jöho ataruëromo uëvadeje: Jemë rabëni i bogojavuaje jöho atarujëjo. Jemë rabëni avevejö'ohu'o bogo gavarujëjo. O rabëni bogo uehorovarujëjo. Na mu ma hesi uehoroho bogojëvë'éro ëhu'éro bogo gavarujëjo. ¹⁸ Jemë nuni'e hia'i'e jëvajëjo. Röhu rabëni bogo garomo bogo hejarujëjo. Jemë rabëni ave jö hesi bëhoho bogo uehorovarujëjo. ¹⁹ Naehu ie övo gö mine ujuhoromo ato'atovoromo ae aho'obëhe 5,000 i'imëmodoho jemë ë i vitu vituoho aegamu esöe

dimino'e irijiomo'amade höjo. Uëvareje: Esöe aho'obëhe 12 irijiomo'amade höjo. ²⁰ Ëhi uavamu uëvadeje: O naehu ie övo gö mine övo göre niö'i ato'atovoromo ae aho'obëhe 4,000 i'imëmodoho jemë ë i vitu vituoho aegamu esöe dimino'e irijiomo'amade höjo. Uavareje: Esöe aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i ëhi irijiomo'amade höjo. ²¹ Irijiomo'amade höjamu uëvadeje: Urimo nasi mu bëhi bogo gavarijoho jaruvohu'o jemë rabëni bogo avoho gevaruje höjo na diehi jië'e ae jevajoho.

Iesuhu nuni sisë'e a ajamamu öri ari'o mabisemu ma'le ma'le garomo röhu maho ajamamu avoho ga barëjade jöhoje.

²² Ëhi'onugoromo Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o ëho jaburo Bethsaida amore rovareje. Rovamu aëro nuni sisë'e ae gemu hu'irae baeromo rovareje. Barueromo Iesu ëninamiromo uavareje: Ave iaho rëhego nunoho marëjajo. ²³ Marëjajamu Iesuro nuni sisë'e a hesi övore ma'enoromo amore jioromo hu'irae baeromo va'adeje. Hu'irae baeromo va'oromo ë a hesi nunoho sabëro ödivoromo övoho nunire bamëvoromo uavadeje: Na ja uherihoromo bövioho bise'oho gavanuejo. ²⁴ Gavanuejamu ruehuro nigerohoromo garomo uavadeje: Na sisë'i gavajëjo ae jijiho'i röhu jabesi nu ano'oho ijo va'ëne jio'amo'ego. ²⁵ Ëhi uëvamu ruehuro övoho nunire röhu maho bamëvadeje. Bamëvamu röhu maho uherihoromo avoho garomo bövie bise'e aho'o ma-mae ga'amadeje. ²⁶ Ma-mae ga'amamu uavadeje: Nadi arue

amoho vuonorö'ö va'i o öre gö öre göho va'i ma-ahorirëro jasi osaëro va'ëjo.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jö Peter-hu jövade jöhoje.

²⁷ Ëhi ë'ë'ëro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o va'areje. Va'oromo Caesarea Philippi amo börömo jiajinö amore amore suorovo'i iojiomareje. Örire iojiomë'i Iesuro uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo. ²⁸ Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarijohuro röhu jero gemuëro rovë'e javajëjo. ²⁹ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromu uavadeje: Ja böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo. ³⁰ Javajëjamu uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

³¹ Ëhi'onugoromo Iesuro aevoromo hesi ijorajo ömo'ömoho röjëhiromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro hesi A Maho naro vi'ëhe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ëho jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro

anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ö'ejöjo. ³² Ëjöho Iesuro bogo subivëho'i ma-sama'e röjëhijadeje. Röjëhijamu Peter-ro Iesu rori'o hu'irae bava'oromo uavadeje: Ëhi jië'e jöho nadi jövëjo. ³³ Nadi jövëjamu Iesuro huotorovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho gëromo Peter uavadeje: Satan rori'o va'ëjo. God-hu uehorovajëhioho ja bogo ëhioho uehorovo'i ma-aehu uehorovaruëhi jero ëhi uehorovoromo ëhuni ë jöho jövanuëjo.

³⁴ Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömohu'o a ioro'ioroho aho'obëhe ëhu'o uëvadeje: Ruehë uëromu rovamu uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore ijore jijiho'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i uvonëjo: Iesuare jöeni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo korosi hesi i'uoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ³⁵ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöeni o nasi jö ma hesi jöeni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo. ³⁶ Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae barë'i röhu jasi arijo'arije ijumorovë'oho na ja ëhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. ³⁷ Arijo'arije ijumorovë'oho diehi röhu maho avohorovo'iramu mae javo'ajëjo. Öre bogohöjo. ³⁸ Ëhesi bëhoho ave jaruvore raromarue aribövioho sisë ariböviëro jioruomë'ëro bogo God gemu uehorovo'i mue gö gö uehorovoruomaje höjo. Jabumë ae rahu nasi jöeni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni

javojëgë'oho u'emu God-are A Maho naro maemu jië'e anera ömo'ömohu'o nasi Vavu hesi ajohu'o rue'iramu evare nani javojimoruomade ariböviohuni javojego'ajëjo.

9

¹ Ëhi uënugoromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujoho bogo vuovë'e raromoromo ga'a'arujëjo God-hu böröme namiromo hesi darugehu muebejaje ajoho rue'iramu.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

² Ëhi'oromo majae aho'obëhe övo gö mine övo göre gemu barëjamu Iesuro Peter James John ëhi söromo dahoru ëgobövire ajiomoromo jabesi sivue hahagu raromareje. Raromoromo ë ijorajoho jaburo gavareje Iesuare sino haho'e gorosovoromo ³ niögoho ajivo avohamu. Sa'are raromarue aribövioho noro niöge u'o'ibejo bogo ëhioho ajivo'ibejo. Iesuare niögohuro ëhi ajivamu gavareje. ⁴ Ëhi gal'i gavareje a mami ae niö'i Elijah'o Moses'o éma jëvoromo jabu'o Iesu'o jöe atoruomamu. ⁵ Jöe atamu gëgorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niö'i gemu vae'amarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. ⁶ Peter-hu ëhi uavade hesi bëhoho Peter James John ëho jaburo sisë maro juhuonirovë'éro jö ma diehi jövo'iröhoho Peter dadivamu ëhuni ëhi jövadeje. ⁷ Ëhi jövoromo Iesuare ijorajoho jaburo gavare suehuro Iesumë aegëhamu gagorovo hejareje sue

uhure uvavamu: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ⁸ Ëhi uvamu hejë'i Iesuare ijomajohu jaburo ruaroho numiaroho uheriho'i gavareje Moses'o Elijah'o bogojëvo'i Iesuro gemuëro ë jabiesi bëhire nami-jamu.

⁹ Ëhi'oromo dahorure ruvebijë'i Iesuro uëvadeje: Jemëhu gavarijoho nadi aho huruoho majëhirëjo. U'emu God-are A Maho naro guomoromo ri'özego evaro majëhirëjo. ¹⁰ Ëhi uëvamu rue ijomajohu jaburo iae ejahoromo Iesu gorosovamu gavare jöho subivëhobe va'areje. Röhu jabiesi sivue atoromo uarovareje: Guomoromo ri'ö'iröhëro uövuaje jö hesi bëhoho rabe höjo.

John bapataeto vaejaje aehu rovadoho ëho Elijah-hu rovanovade jöhoje.

¹¹ Ëhi uarovoromo jabumëro Iesu uavareje: Jew rajo nosi jögoru öri röjahuijarue ariböviohuro uövuarue höjo: God-are a börömoho bogo éma rue'i hu rue'ié'iroho a mami ae Elijah God-arire va'adohuro vuonorö'ö rue'a'ajëjo. Rue'iramu God-are a börömoho ijore rue'a'ajëjo. Jögoru öri röjahuijarue aribövioho rabëni ë jöho majahuijarue höjo. ¹² Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Elijah-hu urimo rueromo bövi bise'o avoho'amo'iröhe jöho iae mae-ëjo. Röhu ave jöhu'o God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: Aëro God-are A Maho nörö nue huodivoromo sisë vae'iramu vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'a'ajëjo. Ëhi jajivë'e höjo. Ejöho bogo éma jajivo'i iae mae jajivare höjo. ¹³ Röhu naro ave

jöho jemë uhu'e ue'iie'ajëjo. Hehëjo. Elijah iae mami'e öre avoho'i rovade höjo. Rovamu jaburo diehi nimirëhi ëhi hesi örire sisë vaeruomade höjo. Ëhi e'iröhe jöhu'o God-are surire jajivë'e höjo.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'øjade jöhoje.

¹⁴ Ëhi uënugoromo Iesu Peter James John ého jaburo dahorure ruvebijareje. Ruvebiromo Iesuare ijomajo ioro'iro jabesirire rue'i gavareje ae aho'obëhe jabisi bëhire gagovoromo riravo rova'o rojomo'i Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro Iesuare aribövi jabisi jöho aho'ahëmijamu. ¹⁵ Ëhi jië'ëro ae aho'obëhe gavare Iesu rovamu gagorovo tiøjëvadeje. Tiøjëvamu Iesu ma-burëro birohoromo jejamiruomadeje. ¹⁶ Jejamijamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabu jöe nasi aribövihu'oho atarujëjo. ¹⁷ Atarujëjamu ae gemuëro uavadeje: Tisa na nasi harihoho jasi örire barovode höjo. Ëhesi bëhoho Satan-are ae gemuëro hesi dëre abo hiromo hesi bitaroho tövahë'e höjo. Ëhi jië'e aru'ahoho hesirire höjo. ¹⁸ Hesirire jië'ëro nasi harihu hesi simano huotovahë'iroho ijumahego jue'i sa'are behumorovaje höjo. Behumorovoromo jö'onö obohu tatogo'e rueromo ane vuogigimoromo biriri'övaje höjo. Ëhi ajego naro jasi ijomajo ömo'ömoho uëvode höjo: Aru'aho sisëho rarovö'öhego va'ajo. Ëhi uëvamu rarovö'ö'i e'o gavaroho bogo eni jëvade höjo. ¹⁹ Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave

jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae dimino'e jemë'oho hibe va'ejöjo. Majae dimino'e jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na u'uvevajëjo. Ëaharihoho barovego na gavöjo. ²⁰ Na gavöjamu rueho jaburo aharihoho hu'irae rovareje. Rovamu uhure a sisëhuro Iesu garomo ma-burëro dë vövöbajo'oho ijumahamu simane sisérëromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomoromo sa'are behumorovoromo jö'onö obohu tatogo'e rueromo ubiri'ubirivadeje. ²¹ Ubiri'ubirivamu gagorovo Iesuro vavuoho uavadeje: Divare aevoromo simanoho sisérëbe rovade höjo. Sisérëbe rovade höjämu uavadeje: Asisö'o jiadevare evare aevoromo éhi jiobe rovade höjo. ²² Röhu uhure a sisëhuro majae aho'obëhe ijumo avoho'i nimego simane huotovahego vënire jovore éma ravorovaje höjo. Röhu ja eni javë'oho nosi jöeni vavaenimoromo ajamuijëjo. O bogo eni javego éhuro vuonugëjo. Vuonugëjamu Iesuro uavadeje: ²³ Ja rabëni uvanuëjo: Nani nörö bogo eni höjo. Ae rahu God mae uehorovë'oho God-hu éhi jië'e aribövihuni bövi bise'o vae'iröhoho eni höjo. ²⁴ Eni höjämu rue vavuohuro ma-darugo'o uvadeje: Iae na ma-bisemu mae uehorovajëjo. Ajemego na mae uehorovo avohöjo.

²⁵ Éhi uavamu heromo Iesuro gavade rue aribövihuro aho'obëhe tutubijiohoromo ruë numë hu baba'amo'i rueruomamu gëgorovo uhure a sisëho birevoromo uavadeje: Aru'aho sisë a jubesirire abueromo bitaro tövëhoromo

hia'i tugohëhanuoho naro ja uavajëjo: Höröromo va'ëjo. Ijoho bogave gemu vuonorö'ö abue'iranëjo. ²⁶ Ëhi uavamu hegorovo rue uhure a sisëhuro jö'e dadovoromo aharihu hesi simanoho huotovahamu bijöbijövoromo sisë maro övo'o höru'o ajiomadeje. Sisë maro övo'o höru'o ajiomamu uhure a sisëhuro höröromo va'amu aharihoho guomo barëjë'e sinoho va'ëne raromadeje. Ëhi raromamu ae aho'obëhe uvoruomadeje: Ëiaho mami'e guomë'e höjo. ²⁷ Guomë'e höjamu Iesuro aharihoho övore ma'enoromo nigemamu ri'öjadeje.

²⁸ Ëhi'amu Iesuro va'o osare hijamu hesi ijomajade jaburemu hu'o raromoromo uavareje: Diehi'oromo noehu aru'aho sisë rarovö'öjaroho bogo eni javuade höjo. ²⁹ Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Ëaharihu hesi dëre jiade ëhi jië'e a sisë ae gö hesi dëre jiajoho rarovö'ö'ie'iroho God-are örire ëninamijë'ohuro ëhuro rarovö'ö'amo'arujëjo. Öri göho bogo'e höjo.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

³⁰ Ëhi'onugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o ë sa'aho vuonugo'i va'areje. Va'oromo Galilee sa'are ma-saginiëri jijihoruomadeje aëro Iesu gajöëni. ³¹ Ëhesi bëhoho huro hesi aribövioho röjëhibe juvoromo uënövadeje: God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabiesi övore va'oromo anego'iramu guomo'ejëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejëjo. ³² Jöho ëhi

röjëhamu bëhoho bogo he'irögoro juhuoninëgamu bogo ua gavareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

³³ Ëhi'oromo Iesumëro Capernaum amore rovareje. Rueromo osare va'o raromoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabu jöe öriroho atobe rovariije höjo. ³⁴ Atobe rovariije höjamu jörumoraejareje ë hesi bëhoho örire rueromo atoromo uarovë'ëro: Iesuare ijorajo ömo'ömoho di aho börömoho javuajëjo. Ëhi uarovobe rovë'ëro jörumoraejareje. ³⁵ Jörumoraejamu Iesuro sa'aro hiromo hesi aribövi 12-ho jaburo ruejöro uvëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Ae rahu a ioro'ioro iosirëmiromo nunire nami'l'i uehorovë'oho uvonëjo: Na a ioro'ioro jabesi dejonö namijajëromo jabesi muoho vaejëhonövonëjo. ³⁶ Ëhi uënugoromo Iesuro va'o aharihoho viëhi jabesi nunire baro gurasijiomo namiromo uëvadeje: ³⁷ Ae rahu aviëhi jië'e asisö'oho gemu nasi ihore rajahromo baejë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro bogo na gemu rajehi'i remö'öjamu rovode ahu'o rajahruomaje höjo.

Ae rahu jemë'o bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'o gemuore jiaje hesi jö Iesuhu jövadohoje.

³⁸ Ëhi uëvamu John-ro ri'örömo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisë a jabesi dëroho rarovö'öjëvamu.

Rarovö'øjëvamu garomo röhu gavare hu bogo no'o juvaje aho jiamu gagorovo uavareje: Vuonugëjo. ³⁹ Vuonugëjamu Iesuro uëvadeje: Nadi éhi jië'oho ë'orëjo. Ae rahu nasi iho uvoromo darugo'e mu vaejë'oho bogo burëroho huotorovoromo nasi jö sisëho aho majëhi varijënoho höjo. ⁴⁰ Ae rahu nosi örire bogo bijönimë'oho ë aribövioho nosi aemo'aeme jioruomajëjo. ⁴¹ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu jemë gëromo uvë'oho: Jemë Keriso-are aribövie jëvajéromo ma-bisemu ajëmiromo enatuore jovo bojëmijë'oho jabu iae manaho ujuohoruomo'ajëjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

⁴² Ae göëro asisö'onö'e jörume hiromo nasi örire mae uehorovevo'ajëjo. Éhi'o'iramu ae göëro ë aho mu sisë röjahiromo éhuro na mae uehorovevaje muoho ijumaho'ajëjo. Ijumahoromo i'u sisëho bae'a'ajëjo. Mu sisë bogo röjahijajevare evare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amego e'ure beva'oromo guomo'ibejajo ého ma-jianovo'ibejajo. A'i ë mu sisë röjahil'iröhe ë hesi i'uhu börömo bëhe bae'a'ajëjo. ⁴³ O jasi övehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugo'ië'iroho övoho tariö'önëjo. Ja öve gemu javamu ijönö va'oromo mare hijë'oho éhuro mae javo'ajëjo. A'i öve niö'i javamu ijönö God-hu ramö'ójamu ravemu ravaje vënire va'ë'oho éhuro sisë bëhe javo'ajëjo. ⁴⁴ [Édirö'ore huiniohuro bogo vuovo'i a sine

ma-ue'ahemu ue'ahego vënoho bogo duorohego
 ë dirö'ore aho vi'ehoho ma-baemu baejarue
 höjo.] **45** O jasi hörehu mu sisë vaeromo God
 uehorovanue mu vuonugo'ie'iroho höroho
 tariö'önëjo. Ja höre gemu javamu ijönö va'oromo
 mare hijë'oho ëhuro ja mae javo'ajëjo. A'i
 höre niö'i javamu ijönö God-hu ramö'öjamu
 vënire va'ë'oho ëhuro ja sisë bëhe javo'ajëjo.

46 [Ëdirö'ore huiniohuro bogo vuovo'i a sine
 ma-ue'ahemu ue'ahego vënoho bogo duorohego
 ë dirö'ore aho vi'ehoho ma-baemu baejarue
 höjo.] **47** O jasi nunehu mu sisë vaeromo God
 uehorovanue mu vuonugo'ie'iroho nunoho
 jahonëjo. Ja nune gemu javamu ijönö va'oromo
 God-are aharire hijë'oho ëhuro mae javo'ajëjo.
 A'i nune niö'i javamu God-hu ramö'öjamu vënire
 va'ë'oho ëhuro ja sisë bëhe javo'ajëjo. **48** Ëdirö'ore
 huiniohuro bogo vuovo'i a sine ma-ue'ahemu
 ue'ahego vënoho bogo duorohego ë aho vi'ehoho
 ma-baemu baejarue höjo.

49 Söero ioho hu'ihego ëhuro ioho bogo sisérë'i
 mae jiaje höjo. Söehu i hu'ihego i bogo sisérë'i
 mae jiajëhi éhi ae aho'obëhe jemë vënëro
 ravëvanovoromo vi'ehe bae'a'arujëjo ëhuro
 jemesi dë vövöbajo'oho bogo sisérëjëho'i ma-
 mae jëvoröhego. **50** Söho rihu'e mabëhe höjo.
 Röhu sö hesi rihu barëjë'oho röhu bogo maho
 avoho hesi höjo. Ëhuni nasi rihu'e jöho ma'eno'i
 nadi boremi'örëjo. Nadi boremi'ö'i nadi iro
 muorovo'oho vae'i ma-huë baerovorëjo.

Vaboro'o baru'o gemuoho jëvaje jöhoje.

¹ Iesuro jöho éhi majëhinugoromo ë sa'aho vuonugo'i va'adéje. Va'adoho va'o Judea sa'are va'oromo Jordan beromo ionı göre ajiomadeje. Ajiomamu gagorovo ae aho'obëhe hesi örire röhu maho ro gagovareje. Gagovamu huro urimo é'ajëhi éhi God-are jöe röjëhijadeje.

² Röjëhijamu Pharisee aribövihuro rueromo Iesu guaro beva'ojöro uaruomadeje: Vaboro nugö'ö'amo'iröhe jögoru hesi jöho no he'i naguajëjo. Aehu vaboro nugö'öjë'oho éhi jië'oho na mae o sisë höjo. ³ Na mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu Moses-hu jajivoromo bojëmade jögoroho diehi höjo. ⁴ Diehi höjamu uavareje: Moses-ro jajivoromo uövuë'e höjo: Nugö'ö'i nagë'oho nugö'ö'irane jöho suroro jajivoromo vaboroho bojamiromo evaro nugö'önëjo. ⁵ Éhi uavamu uëvadeje: Iae éhi höjo röhu jemë hia'i biriri'e aribövie jëvobe rovë'ego éhuni Moses-ro ë jögoroho jemëni jajivëhade höjo. ⁶ Röhu aeko'i God-hu bövi bise'o bamade majaroho bogo éhioho jio'i ë hesi jöho God-are surire éhi uvë'e höjo: God-ro aevoromo ahu'o magonahohu'o bamëvade höjo. ⁷ Éhu'ëro jië'ëro aëro vëmu vavu'oho rëmö'ö'i vaborohu'o gemu mae hi'a'ajëjo. ⁸ Vaborohu'o hi'iramu jabumë niö'i jëvadoho röhu gemu jio'a'ajëjo. Éhi uvë'e höjo. Éhu'ëro jië'ëro ë ahu'o magonahohu'o bogo hahagu hahagu jio'i ma-gemu jëvo'ajëjo. ⁹ God-hu mami'e gemuore havoromo muohadoho jemë ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo.

¹⁰ Éhi uënugoromo hu'o hesi ijorajo

ömo'ömohu'o vuonorö'ö va'o osare raromoromo ijorajoho jaburo Iesu uavareje: Vaboro nugö'ö'amarue jöho röhu maho majahuijego no hejarëjo. ¹¹ Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Baruehu vaboro nugö'ö'i gö masuvë'oho ëho goho'amarue muoho vae'a'ajëjo. Ëhuro vaboro maho ijumo'ajëjo. ¹² O vaborehu baru nugö'ö'i gö masuvë'oho ëho bogo maho masu'i goho'amarue muoho vae'a'ajëjo. Ëhi uëvadeje.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

¹³ Ëhi uëvë'ëro aëro asisö'oho sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhojöro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijorajo ömo'ömohuro birëgoromo uëvareje: Asisö'oho nadi aveho sö ruehëjo. ¹⁴ Ëhi birëgamu hegoro Iesuro dë vörönimamu hesi aribövioho uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Ëhi jië'e asisö'o va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo. ¹⁵ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Asisö'o ininehu bogo sivu uehorovo'i God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi ae rahu bogo ëhi uvë'oho ë God-are ahariroho bogo va'o raromo'aruëjo. ¹⁶ Ëhi uënugoromo ë asisö'oho huohudë'amoromo övoho jabesi simanore bamëhoromo uëvadeje: God-ro huë mae bojëmi'ajëjo.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

¹⁷ Ëhi ë'ë'ëro Iesuro ri'öromö örire va'adeje. Va'amu ae gemuëro tutuvo rueromo hesi

bëhire ague aho hiromo uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehil'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. ¹⁸ Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo. ¹⁹ Röhu mae hi'iranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi aho anonëjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. Nadi sareri sarerioho ë'oromo vajiohu muoho vaenëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hi'irane öroho ëhi höjo. ²⁰ Öroho ëhi höjamu uavadeje: Tisa iae mae-ëjo röhu na asisö'o'ere aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'aje höjo. ²¹ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro hu garomo hesi örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovoromo uavadeje: Iae ëhi höjo röhu mue gemu bogo vaejë'ëro javë'ëro ëhu'ëro ja bogo eni javajëjo mae hiemu hi'iranoho. Va'oromo jasi inömoho bövoho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jië'e aribövoho suvuorëminëjo. Ëhi ë'ë'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Ëhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. ²² Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo nu ano'e sisérëromo va'adeje.

²³ Va'amu gagorovo Iesuro uherihoromo hesi ijorajo ömo'ömoho gëromo uëvadeje: Bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje öri

ari'ere va'ë'oho anoji'e mae jio'a'ajëjo. ²⁴ Ëhi uëvamu rue ijomajohu jabu jöe barëjëvadeje. Jöe barëjëvamu Iesuro röhu maho uëvadeje: Aganomë God-hu muebejaje aji'e öri ari'ere va'iröhoho anoji'e mae höjo. ²⁵ Mi börömo anugo gagore nugö'özjë'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu ëhi ë'ë'oho samae jianovo'i a'i bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere va'iröhoho ëho anoji'e mae höjo. ²⁶ Ëhi jövamu heromo tiötövoromo uavareje: Ëhi jië'oho no diehi'oromo maroho va'ejarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. ²⁷ Bogo eni javajëjamu Iesuro èrimëhoromo uëvadeje: Io'ajo. Jemë aëro jëvë'ëro bogo eni jëvajëjo. A'i God-hu öri avohëhë'oho hu eni höjo hu mue aho'obëhe vaejë'oho eni jiajëro jië'ëro.

²⁸ Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro ri'öromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo. ²⁹ Jijihë'e javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Ëho iae mae höjo. Aveho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu javue öe ma'ine vëme vavue abozi harihu'e o sa'ae vuonugo'i nasi jöëni va'oromo nasi jö ma a majëhijë'oho ³⁰ ëhi jië'e aribövioho jemë jemesi bövioho bise'oho ëho ma-bise'e vuonugarije höjo röhu avevejö'e ave sa'are bövi mae bae'a'arujëjo. Javue aho'o ö ömo'öme aho'o ma'ino ömo'öme aho'o vëmu ömo'öme aho'o abozi harihu'e aho'o sa'ae aho'o bae'a'arujëjo. Ëhi bae'a'arujëjo röhu aëro nasi jöëni huë vavaenohu'o bojëm'i'iramu bae'a'arujëjo. Röhu majae ijonö jemë maioro'ioremu maro raromo'arujëjo. ³¹ Ëhi höjo

röhu a ioro'iore aho'o nuninö jiaruoho de-jonö jio'i a ioro'iore dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'ajëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho ijönö röhu maho majëhijade jöhoje.

³² Ëhi ë'ë'ëro Iesu'o hu'o va'arue ariböviohu'o ého jaburo Jerusalem amo börömore ajiomo'i örire va'areje. Iesuro urimo va'i hesi ijomajo ömo'ömohuro uehoro böröme baebe hesi ijore va'i a ioro'ioroхо aho'obëhe jaburo jabisi ijore juhuonivobe va'oruomadeje. Va'oromo Iesuro hesi ijomajo 12-ho röhu maho rori'o sö va'oromo aehu hesi örire diehi jië'e mu vae'iröhe jöho majëhiromo uëvadeje: ³³ Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Aijo ë raromoromo God-ro hesi ëhi bamë'ëro hesi A Maho naro priest masijo jabisi övore Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a jabisi övore va'iramu baejevo'aruëjo. Baejevoromo nasi jöho mevo garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö sisë'e aego guomo'a'ajëjo. Guomo'a'ajëromo na baejevoromo sa'a göre jioromo rovare aribövi jabisi övore bojëmil'iramu baejevoromo ³⁴ sivegoromo sabëro ödegoromo hisuebijevoromo anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'lö'ejëjo.

James'o John'o masije rirarovo'i Iesu ua gavare jöhoje.

³⁵ Ëhi uëvë'ëro iae Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o rueromo Iesu uavareje: Tisa no naguajëjo noehu rabu jö ua ga'ië'aruëhi jero

ëhi ë'iranego. ³⁶ Ëhi uavamu uëvadeje: Naro rabe ë'ëhojöro uevarujëjo. ³⁷ Rabe ë'ëhojöro uevarujëjamu uavareje: No naguajëjo jaehu jasi aji'e öri ari'lere hijë'iroho jero uövuego no ö'o jasi bëhire masije rirarovoromo noro göëro jasi övo manö göëro jasi övo adonö ëhi ari'iröhëro. ³⁸ Ëhi uavamu uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo gavë'e ëma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuo'e jovo sisëhu ajuemanovo'iröhöho jioromo nasi örire jovëro rovanovo hesi jio'ego. Ëhi jië'e huë vavaeni bae'irarijoho na jemë'o eni jëvajëjo. ³⁹ Eni jëvajëjamu uavareje: Iae no eni javuajëjo. Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae höjo. Na ajuemi'iröhe jovo sisëhuro jemë'o ajuëmi'ajëjo. O nani rueröhe jovohuro jemëni rue'a'ajëjo. ⁴⁰ Röhu nasi bëhire övo manö o övo adonö ari'irarije jö uë'irodoho ëho bogo nasirehu höjo. Hesi God-hu a rahumëni uvoromo nugade röhoho ë aho jaburemu nasi bëhiroho ari'a'aruëjo.

⁴¹ Ëhi'amu Iesuare ijomajo ioro'ioroho 10 jaburo hejareje uvavamu: James'o John'o Iesuare bëhire böröme rirarovo'i uvare höjamu hegorovo jabisi örire dë vörönimoruomadeje. ⁴² Dë vörönimoruomamu gagorovo Iesuro hesi ijomajo aho'obëhe uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Iae jemë'o gavarujëjo. Sa'a ioro'ioro rajëro uvoruomaje höjo: Ea masijohuro no muebejavuarue höjo. Ëhi höjo röhu ë a masijohoho jaburo jabisi aribövioho ruahö'özëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. O jabisi bëhire riravaruo huro ëhi

taemëvoromo jöe bojëmijarue höjo. ⁴³ Sa'a ioro'iro rajohuro éhi ë'arue höjo. Röhu jemë'o nadi éhioho döroho bamorovorëjo. A'i jemesi ae gemu rahu bövie nami'i nimë'oho hu a ioro'iro jemë ajëminövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ⁴⁴ O jemesi ae gemu rahu nunire jio'i nimë'oho hu a ioro'iro jemesi mu vaejëhonövo'iröhe ae jio'a'ajëjo. ⁴⁵ Éhesi bëhoho God-are A Maho na'o ae ajëmi'i éhuni rovode höjo. Naehu rovode hesi bëhoho bogo aëro na ajemi'irarijego rue'i a'i naro ae ajëmiromo nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovoromo éhuro ae aho'obëhe sisëhu tövëvajoho jivo rëmö'ö'irodëni éhuni rovode höjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo va'i nuni sisë'e a ajamade jöhoje.

⁴⁶ Ëhi'oromo Iesumëro va'arohu va'o Jericho amore suorovareje. Suorovë'ëro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe ého jaburo Jericho amoho nugoromo va'i ë'areje. Röhu Timaeus-are harihe Bartimaeus öri ionire hijë'e jiadeje. Hu nuni sisë'e aëro jië'ëro hiromo maëni sisëni éninëminövadeje. ⁴⁷ Ëahuro öri ionire hiromo hejade uvoruomamu: Rova'aje aho Nazareth amo raje Iesu hö uvamu hegorovo ma-darugo'o uvo'i hijadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu jero nani vavaenimëjo. ⁴⁸ Vavaenimëjamu hegorovo ae aho'obëhe jaburo birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe vuonugëjamu hejë'i röhu maho darugo ma'o uvo'i hijadeje: Hë David-are ujoho nani vavaenimëjo. ⁴⁹ Ëhi uvo'i hijamu hegorovo Iesuro va'adoho

vuonugo'i ë namiromo uëvadeje: Uvohego rovajo. Rovajamu rueho jaburo ë nuni sisë'e aho uavareje: Iae mae höjo. Ri'öromomo rovëjo. Arue ahuro uvajëjo jero ruejöro. ⁵⁰ Ëhi uavamu hejë'i ruehuro döre ba'amade niögoho jaho bu'öromomo ma-burëro ri'öromomo Iesuaro va'adeje. ⁵¹ Va'amu Iesuro uavadeje: Naro diehi ajamijöro nagajëjo. Nagajëjamu rue nuni sisë'e ahuro uavadeje: Bada ajemego na nune dadovoromo uherihöjo. ⁵² Uherihöjamu Iesuro uavadeje: Iae mae höjo. Va'ëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavë'e höjo. Ëhi uavamu gavë'i ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo Iesuare ijore örire va'adeje.

11

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

¹ Iae Iesumëro va'o Jerusalem bëhire va'oromo Olives Dahirure iojiomoromo Bethphage amo o Bethany amo jiajinö ë rovareje. Rueromo Iesuro hesi ijomarohohi niö'lirëmö'öromomo ² uëvadeje: Arue jemesi nuninörire amohuro va'ohëjo. Va'o hörö'i ga'a'arujëjo donkey harihe bise'ego aehu döre bogo hiromo va'aruoho benugë'e jio'iramu. Benugë'e jiego jiovoromo hu'irae ruerëjo. ³ O aehu uëvë'oho: Jemë rabëni jiovarujë uëvë'oho uërëjo: Badaro ave mioho nimo'ego ëhuni jiovaruëre. Huro mu nimadoho vaeromo iae ma-burëro sionëro nugö'lö'ajëre.

⁴ Ëhi uëvamu va'oromo gavareje donkey harihoho öri börömore javue gemu nami'ego ë ojanore benugë'e jiamu. Benugë'e jiamu

gagorovo jiovareje. ⁵ Jiovamu gëgorovo ë bëhire riravare aribövioho jaburo uëvareje: Jemë rabëni donkey harihoho jiovarujëjo. ⁶ Rabëni jiovarujëjamu Iesuhu uëvadëhi ëhi majëhijareje. Ëhi majëhijamu rueho jaburo uëvareje: Iae mae höjo. Bava'ohëjo. ⁷ Bava'ohëjamu hu'rae barueromo jabiesi niögoho mi dejore ruaho'amo bahijamu Iesuro ë ajio hijadeje. ⁸ Hiromo va'amu gavë'i ae aho'obëhe a ioro'iorohuro niögoho örire ahahobe va'i a ioro'iorohuro mure ijo rude tarivë'éro ahahobe va'areje. ⁹ Va'oromo Iesuare nuninö va'oruomadohu'o dejonö rueruomadohu'o ma-darugo'o uvoruomadeje: God mabëhëjo.

Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

¹⁰ Nosi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo muebejavuo'ië'ajëjo.

No naguajëjo ë muoho mae tutuvoröhego.

God mabëhëjo.

¹¹ Ëhi rajahibe rovë'i Iesu'o Jerusalem rovareje. Iesuro Jerusalem ruenugoromo God-are amo börömore va'adeje. God-are amo börömore va'oromo bövioho bise'oho gabe juvonugoromo gavade mami'e vö'öromamu gagorovo huro hesi ijoraje 12-ho jabu'o gemu mae Bethany amore sionëro va'adeje.

Mesehu bajo bogo raejöro Iesuhu uavade jöhoje.

¹² Bethany amore va'ë'éro nérö ri'öromo ë jioromo vuonorö'ö rovareje. Örire rueromo Iesuro hejade hömamu hejë'i ¹³ rue'i gavadeje arue riribövire mesoho hano'e namijamu.

Mesoho namijamu gagorovo ë bëhire va'adeje ga'i bösoho raejë'e jiego o bogo. Va'oromo gavadeje bajoho bogojio'i ma-hano rudu'emu jiamu hesi raejaje majaho bogo rovë'ëro jië'ëro. ¹⁴ Hano rudu'emu jiamu gagorovo mesoho uavadeje: Ijonöho nadi bajoho raenego aho ue'aho'irarëjo. Ëhi uavamu hesi ijomajaho jaburo hejareje.

Iesuhu God-are amo börömore va'oromo ë'ade jöhoje.

¹⁵ Ëhi'oromo Iesumëro örëro ajiomoromo Jerusalem aji suorovareje. Suorovoromo Iesuro God-are amo börömore va'adeje. Va'i gavade aëro bövie bise'e imo'amamu gëgorovo rarovö'øjëvadeje. Rarovö'øjëvoromo gavade aëro sa'a göre göre jioromo rovare aribövi jabisi ijo bajoho ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho i'imëmamu gëgorovo jabisi mu maratuoho huotovö'øjëhoromo ugo imo'amarue aribövi jabisi arëtohu'o huotovö'øjëhadeje. ¹⁶ Huotovö'oromo ae aho'obëhe ahëvadeje jabuhu inömo inömo ujuohoromo God-are amo ririre örörövaruoho vuonugojöro. ¹⁷ Ëhi uënugoromo God-are jö hesi öroho ae röjëhiromo uëvadeje: God-are surire jajivoromo uvë'e höjo: God nasi osaho aëro uvoruomo'ajëjo: Ëosa hesi bëhoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue ariböviehu ro God-are örire jö atarue osaho höjo. Ëhi uvë'e höjo röhu jemëro mu sisë ë'ë'ëro ëhuro ave osaho vajiohu'e ariböviehu gurihirovarue juju gagoho va'ëne höjo.

18 Ëhi uëvamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjehijarue ariböviohu'o ého jaburo ë jöho heromo gavare ae aho'obëhe Iesuhu röjehijaje jöho heromo tiöruomamu gëgorovo uvareje: Nani ae aho'obëhe no ramuo'i Iesu gemu uehorovo'aruëromo juhuonivareje. Juhuonivoromo öre nahareje Iesu anego guomoröhego.

19 Ëhi'amu vö'öromamu gagorovo Iesu'o hesi ariböviohu'o Jerusalem jioromo va'areje.

Iesuhu meso hesi uhu jö huruoho majëhijade jöhoje.

20 Va'ë'éro sisonuvamu Iesu'o hesi ariböviohu'o örire vuonorö'ö rue'l'i gavareje mesoho mami'e sahori barëjë'e jiamu. **21** Sahori barëjë'e ji-amu gagorovo Peter-ro Iesuhu urimo jövade jöho uehorovoromo uavadeje: Bada arueho gavëjo. Jaehu sahorijöro uavane mesoho iae sahorijë'e höjo.

22 Sahorijë'e höjamu Iesuro uëvadeje: God mae uehorovorëjo. **23** Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë bogo uehore niö'l'i bae'irögoro God gemu mae uehorovoromo uvë'oho: Na uvajëhi iae éhi jio'a'ajë uvoromo ave dahoru uavë'oho: Ri'öröromo va'o jovo börömoro bu'örovonë uavë'oho jemëhu uvarije muoho God-ro vaejëho'ajëjo. **24** Ëhuni na uëvajëjo: Rabe rabe God ua gavë'oho mae uehorovoromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. God-ro iae bojemi'iramu bae'ejëjo. Ëhi uvë'ohuro éhuro iae bae'a'arujëjo.

25 O jemë döre riravoromo God-are örire ëninami'irögoro röhu ae göëni dë vörönëgë'oho

ë a hesi sisëho uehorovoromo vuonugorëjo. Ëhi
 ë'ë'oho éhuro jemesi Vavue ö'idöre hijaje ahuro
 jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo.
²⁶ [O jemëhu jabesi sisë bogo uehorovoromo
 vuonugë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijaje
 aho hu'o jemesi sisëho bogo uehorovoromo
 vuonugo'ajëjo.]

*Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma
 uehorovoromo darugoho dinö'e baejane hö uavare
 jöhoje.*

²⁷ Ëhi majëhinugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o
 Jerusalem röhu maho rovareje. Jerusalem
 rueromo Iesuro God-are amo börömore va'oromo
 ë juvadeje. Juvamu gagorovo priest masijohuro
 Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro a
 duvaho ömo'ömohuro rueromo ²⁸ Iesu uavareje:
 Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö
 vaejanuoho diehi jië'e daruge javoromo o raro
 darugoho bojamijë'éro ëhi jië'e muoho vaejanue
 höjo.

²⁹ Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi
 darugo hesi jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu
 uë gë'ië'ajëjo. Jemëhu mana uevë'oho naro jemë
 uë'ejöjo: Na éhi jië'e darugohuro muoho vaejaje
 höjo. ³⁰ John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na
 God-ro o ma-aëro darugoho bojamijë'éro ëhioho
 ë'onövade höjo. Uehego na hejöjo.

³¹ Hejöjamu rue a masijohuro Iesu diehi
 mana ua'iröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje:
 Noehu uavë'oho: God-ro John darugoho boja-
 made hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Ëhi jië'oho
 jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. ³² O

noehu Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö ua'iröhoho röhu ë jöho bogo ua'ejarëjo. Ëhi uarovare hesi bëhoho ae aho'obëhe uvoruo-madeje: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae höjo. Ëhi uvoruomamu ë a masijehu ae aho'o jabesi jö aho'i jö gö Iesu ua'iröhoho juhuonivareje. Juhuonivo'i ëhuni Iesu ua'iröhoho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö ua'iröhoho bijönimareje. ³³ Bijönimoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö hesi bëhoho no dadivavuajëjo. Dadivavuajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uevarije jöho na'o bogo uë'ejöjo: Na ëhi jië'e darugohuro muoho vaejaje höjo.

12

Mu ariböviehu a börömo hesi ö'i bajo mu mueberomo sisë ë'are uhu jöhoje.

¹ Iesuro ëhi uënugoromo ë Jew rajo aribövi jabesi jö sisëho uhu'e majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivoromo ë muoho buore iromoromo rova'o rojomoromo ö'i bajo sal'ijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro ajiö ë hiromo muoho atovoröhego. Muoho ëhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'i ioro'iorohe jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënugoromo ri'öromo va'o sa'a göro ë hijade höjo. ² Sa'a göro va'oromo hijuvo gavade ö'i bajo urarue majaho rovamu

gagorovo mu vaejaharue aho gemu uavade höjo: Va'iranoho mu muebejarue aribövioho uënego ö'i baje gö i'imamego ujuoheho ruenëjo. Ujuoheho ruenëjamu ruehuro va'ade höjo. ³ Va'o mure höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho guduamoromo anoromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo. ⁴ Övemu rovamu gagorovo rue a börömohuro mu vaejaharue ae gö'o nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'o höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho simanore anoromo hesi örire mu sisë vaejare höjo. ⁵ Ëhi'amu mu arijo'ohuro mu vaejaharue ae gö'o nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'oromo höröjamu gavë'i mu muebejarue ariböviohuro ë aho anamu guomade höjo. Anamu guomamugo mu arijo'ohuro hesi mu vaejaharue ae gö gö nugö'öbe rovade höjo. Nugö'ö'ego va'o mure hörö'ego ioro'ioroho ijahéro hisuebi'amo'i ioro'ioroho muo'amo barënövare höjo. ⁶ Ëhi'ojuvo hu'oho ae gemu jiade höjo. Ëaho hesi harihu mabëhoho jiade höjo. Ijo tugoho'i mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade höjo: Arue mu muebejarue ariböviohuro hu garomo uvo'a'aruëjo: Nöruare harihe hö uvoromo ëhuni mae uehorovo'aruëjo. Ëhi uvoromo nugö'öjamu mure va'ade höjo. ⁷ Va'o höröjamu gavë'i ë mu muebejarue ariböviohuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ë'ego ano bamarëjo ëhuro ave muoho noro baeröhe höjo. ⁸ Ëhi uarovonugoromo ë aho guduamoromo anoromo guomamu muro jiamu baeromo rori'o

bu'örüuomade höjo. Ëhi'are höjo.

⁹ Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro diehi ë'a'ajëjo. Huro rueromo mu muebejarue aribövioho i'ue bojëmiromo muo'amo'i ë muoho ae gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. ¹⁰⁻¹¹ Röhu ave uhu jöho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:

Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.

Vuonugaroho jaruwoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Hesi Bada God-ro ëhi ë'ade höjo.

Ëho noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëhe ë'ë'e höjo.

Ëjö God-are surire jajivamu adaharijoho jemë diehi'oromo ë hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo.

¹² Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro garomo uvareje: Iesuro a masijoho no biraguoromo ëhuni uhu jöho jövajëjo. Jövajë uvoromo Iesu guduamo bava'ïë'oromo ae aho'obëhe juhuonëmiromo vuonugo va'areje.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoe.

¹³ Ëhi'amu aëro Pharisee aribövioho o Herod-are aribövioho rëmö'öjareje va'oromo Iesu sareramego huro jöe sisë'i jövoromo guaro berovoröhego. ¹⁴ Rëmö'öjamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja a mae javego. O aho bogo juhuonëmijego. Ëhesi bëhoho jero no göromo

ae böröme o bise'e javuajëromo jöe gö gö bogo röjahui'i God gemu uehorovoromo hesi örohemu mae röjahuijanue höjo. Ëhuni no jö harihe ua ga'ië'aruëjo tax jöho. Rome a börömohuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu ëhi ë'aruoho na ëhuro Jew rajo nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. Na no bojami'ejarëjo o bogajo. ¹⁵ Bogajamu Iesuro gëromo uvadeje: Arue aribövioxhuro nasi öriri ma-döemu mae ue ge'i a'i jabesi uhoho na ijumevo'i nimoromo majehijaruëromo uëvadeje: Jemë rabëni nasi dëho bijioho gevarujëjo gal'i na bejevego. Ajivë'e ijo baje gemu baruehego na gavöjo. ¹⁶ Gavöjamu barovareje. Barovamu garomo uëvadeje: Aveho rahuare nu ano'ohu'o iohohu'o jajivë'e höjo. Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo. ¹⁷ Rome a börömo hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhuni Rome a börömo hesiroho ëho hesi öroro bojamil'i God-aroho ëho God-are öroro bojaminövorëjo. Ëhi uëvamu heromo jöe barëjëvadeje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'örüomo'iröhe jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.

¹⁸ Ëhi'amu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee aribövioxhuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijonöho bogo ri'ö'amo'i mairo'iore gemu vuovo'ajëjo. Ëhi uvoruomaje aribövioxhuro rueromo Iesu guaro berovojöro

sarerisareriamiromo uavareje: ¹⁹ Tisajo. Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo öhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho ëhi höjo. ²⁰ Ëhi jië'ëro iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. ²¹ Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo. ²² Ö ömo'ömo ioro'iorohu'o ëhi gemuoho ë'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë magonahe gemuoho masube rovaroho ë magonahoho aboji harihu'oho bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo. Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho ë magonahoho hu'o guomade höjo. Ëhi'are höjo. ²³ Ëhi ë'arohuni ëhuni ave jöho no ua ga'ië'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'ö'ejarëjo. Ëhuni vuovë'e ariböviehu ri'örüomoröhe majaroho ë magonahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'o 7 masuvë'ego uavaruejo.

²⁴ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Bogajo. God-are surire jöhu'o huhu mu vaeröhe

darugohu'o jemë bogo avoho gavarujëro sisë'i uehorovoromo ue gevarujëjo. ²⁵ Ëhesi bëhoho vuovë'ëro ri'örüomo'iröhe majä rovë'iroho vaboroho baruoho bogo masurovo'i aneraehu ö'idöre ma-raromaruëhi ëhi raromo'aruëjo. Ëhuni ë magonahehu di ahu'o hiliröhe jö ue gevarujoho bëhi rumo'e höjo. ²⁶ Ëjöho jemëro uvaruje höjo: Vuovë'e ariböviehu ri'ö'iröhe jöho sareri jöe höjo. Ëho bogo sareri jöehu jio'i jö mae höjo. Ëhesi bëhoho vuovoromo ri'ö'iröhe jöho Moses-ro God-are surire iae jajivë'e höjo. Ijo hisu vënehu ravade jö jajivadeware evare God-hu jövade jöho jajivoromo ave jöhu'o uvë'e höjo: God na Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae jevajëjo. Jemë rabëni ë jö hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo. ²⁷ God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioremuoho barë'i va'o raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioremu barëjë'e aribövioho muebejëvo'ibejajo. A'i hu vuovoromo va'o raromarue aribövioho iae muebejëvaje höjo. Ëhuni ae vuovoromo ioro'ioremu barëjaje hö uvarujoho ëho sarerivarujëjo.

*God-hu bojamuade jöho diho börömoho jiajoho
aehu Iesu ua gavadohoje.*

²⁸ Ëhi uëvamu Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ae gemuëro rueromo hejade Iesu'o Sadducee ariböviohu'o jö aho'ahamirovamu hejë'i röhu gavade Iesuro jö mae mana majëhijamu gagorovo Iesu uavadeje: Na ave jöho ua ga'ië'ajëjo. God-hu

bojamuade jögore aho'o jio'amajoho di jöhuro jö ioro'ioroho iosirami'amoromo nuniroho höjo.

29 Nuniroho höjamu Iesuro uavadeje: Nunire jö börömoho aveho höjo: Israel ariböviohumë ave jöho hehëjo. Bada nosi God hu gemu börömoho höjo. **30** Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe uehore daruge aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojam-inëjo. **31** Ëjöho nuniroho höjo. Röhu ë jö hesi bëhiroho aveho höjo. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. Jögoru ioro'ioroho ë jö niö'ioho bogo iosirëmiromo masijoho jio'amo'i ë jö niö'ioho börömo maho jëvajëjo.

32 Börömo maho jëvajëjamu hegorovo rue jögoru öri röjëhijaje ahuro Iesu uavadeje: Tisa ja jö mae jövanuëjo. Jaehu uevanuoho: God ma-gemu jio'i god gö gö bogohöjo. **33** Noehu dë vövöbajo'e uehore daruge aho'obëhe ma-hu gemu bojamiromo röhu nosi arijo'arije rajahirovaruëhi nosi ae gemuoho ëhi rajahijë'oho ëho ma-mabëhe höjo. O mi vënire bueromo God-are örire bojamijë'oho o suvuore gö gö hu bojamijë'oho ëho ma-jianovajëjo.

34 Ma-jianovajëjamu hegorovo Iesuro gavade rue aho simano mae uehorovoromo jövamu gagorovo uavadeje: Jaehu God-are aharire va'o hijego huhu muebejavo'iröhoho ja bogo rori'oho javo'i iae bëhiro javajëjo. Ëhi uavamu hegorovo ae aho'obëhe jöe gö gö ua ga'ië'aroho juhuonivormo vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhi'i uë gëvadohoje.

35 Vuonugamu Iesuro God-are osa börömore hirromo jögoroho röjëhijadeje. Röjëhiromo uëvadeje: Aveho hehëjo. Böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho jövo'ië'ajëjo. Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje jio'a'ajëjo. Rabëni éhioho uvoruomaje höjo. **36** God-are Aru'ahohuro jöho David-are simanore bojamamu jajivoromo uvë'e höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:

Nasi övo manö rojo hijego
ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'öjëvego
hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

37 Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvadoho éhu'oho rabëni uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje höjo. Ëhi uëvamu ae aho'obëhe huhu majëhijaje jöho heromo nimorohoruomadeje.

Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviehu sareri'e mu vaejaruëhi aehu bogo ëhi ë'iröhego Iesuhu jövadohoje.

38 Ëhi'amu Iesuro jöho röjëhijuvo röhu uëvadeje: Jemëro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho gë avohorëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho jaburo jabisi sinohemu uehorovoromo niögu ëgobövie höru'o utahë'oho io'amoromo jijiharue ëhi jië'e muoho nimirue höjo aëro gërommo rajëhijöro. O imo'amaruire va'ë'oho jaburo nimirue höjo

aëro uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jiji-hajëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego. ³⁹ O God rajahijarue osare va'ë'oho o sörö i'i va'ë'oho a masijehu raromaruire ë va'o raromo'i nimirue höjo. ⁴⁰ Raromo'i nimiromo magonaho doru jabesi bövioho bise'oho ëma ujuohëharue höjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ëgobövie jagu-varue höjo aëro gëromo uvojöro: Mu mae vae-jaruëjo. Ëhi jië'e sareri'e muoho vaejaruego ëhuni God-ro i'u börömo mae bojëmi'ajëjo.

Bövi bise'o rumo'e magonaho doruehu God-ni suvuoro ba'amade jöhoje.

⁴¹ Ëhi uënugoromo Iesuro God-are suvuoro bahijarue bëhire ë va'o hijadeje. Hiromo uherihö'i gavadeje ae aho'obëhe ijo bajoho ë io'amamu. Bövi bise'o marohë'e mae jië'e aribövie aho'obëhe jaburo rueromo ijo baje böröme ba'amoromo va'onövareje. ⁴² Ëhi'amu magonaho dorue gemüëro rueromo rövë'e ijo baje niö'i ba'amëvadeje. A'i ë monioho ma-bise'e jiadeje. ⁴³ Ba'amëvamu Iesuro ëho garomo hesi ijorajo ömo'ömohuro ruejöro uvëvadeje. Rovamu uëvadeje: Ëbövi bise'o marohë'e jië'e aribövihuro ijo baje aho'o io'amo'i arue bogo eni jië'e magonahohuro rövë'e ijo bajoho niö'i ba'amade höjo. Röhu God-ro ëhi uvajëjo: God-are suvuoro io'amare a ioro'iorohuro bisemu bisemu io'amo'i ë bogo eni jië'e magonaho doruohuro bövi mae ba'amade höjo. Na mae uëvajëjo. ⁴⁴ God-hu ëhi uehorovaje hesi bëhoho ë a ioro'iorohuro inömo marohë'e maëro jië'ëro ma-vituhemu bojami'i ë magonahohuro inömo

rumo'ëro jië'ëro hesi i i'ibejade monioho aho'o bojami barëjë'e höjo.

13

*Aehu God-are amo börömo dadovoruomo 'iröhe
jö Iesuhu majëhijadohoje.*

¹ Ëhi'onugoromo Iesuro God-are amo börömore jioromo va'amu gavë'i hesi ijorajo ömo'öme röhu ae gemuëro Iesu uavadeje: Tisa aruëroho gavëjo. God-are javu masijo vae'amarohu'o javu masijo hesi munëhu'o ma-mabëhe jio'amajëjo. ² Ëhi uavamu uavadeje: Ave munë javu masijoho na jemë gavarujëjo. Ëjavuoho aho'obëhe aëro dadovoruomo'iramu munëho ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo.

*Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu
majëhijadohoje.*

³ Ëhi uënugoromo Iesuro va'oromo Olives Dahirure ajio hiromo gavadeje God-are amo börömoho anume jiamu. God-are amo börömoho anume jiamu Peter James John Andrew ëho jaburo sivue ajio Iesu'o raromoromo uavareje:

⁴ Ave jöho majahuego hejarëjo. God-are javu masijehu rireromo'iröhego uövuanoho ëho divare jio'a'ajëjo. O no mu rabe garomo uvo'ejarëjo: Ëhi jië'e muoho aho'obëhe rue'ië'ajëjo.

⁵ Rue'ië'ajëjamu uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmi'iramu guaro rireromëvo va'a'ajëjo.

⁶ Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Nörüare ihoro rovajëjo. God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode

aho na jevajëjo. Ëhi uëromo ae aho'obëhe sarerëmi'iramu uvo'a'aruëjo: Mae-ëromo guaro rireromo'ajëjo. ⁷ O he'irarije muorovo jö ruenövo muorovonövamu hejë'oho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojië'ero ëhi jië'e mu sisëho iae jio'a'ajëjo. Röhu sa'aho bövioho bise'oho evaroho bogo barë'i ëho hesi majae göro jio'a'ajëjo. ⁸ Sa'ae göëro göhu'o muorovonövo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e jiajoho hijohijovo'amo'ajëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojio'ajëjo. Ëhi jië'e huë vavaenoho rue'iramu mu sisëho bogo buréroho barë'i a'i magonahehu aevoromo raho'i hara'uajëhi ëhi aho aevoromo huë vavaene börömoho baebe va'oruomo'ajëjo.

⁹ Röhu gavë'i raromorëjo. Aëro guduamo ujuohëvo va'oromo jögoru muebejarue aribövi jabesi övore bojëmi'aruëjo. God rajahijarue osa göro göro ë hisuebijëvo'aruëjo. Gavana o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire rëmo'iramu nasi jöeni ë riravo'arujëjo nasi jöho huruoho majëhi'i. ¹⁰ Röhu God-are jö maho aëro sa'ae dinö'e dinö'e majëhibe va'o barë'ajëjo. Ëmuoho urimoho jio hesi höjo. Bövi bise'o barë'iröhe majaho ë hesi ijönö jio'a'ajëjo. ¹¹ Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo va'amu a masijo jabesi nunire riravë'oho nadi uvorejо: Na rabu jöe majëhi'ejöromo nurunurumorëjo. Nadi ëhioho ë'i a'i a masijo jabesi nunire riravo'irarije maja rovamu evare God-hu rabu jö jemesi simanore bojëmë'oho ë jöho majëhirëjo. Ëhesi bëhoho

bogo jemëhu jöho majëhi'irögoro a'i God-are Aru'ahohuro jöho simanore bojëmi'iramu jemë ë jöho majëhi'arujëjo. ¹² Röhu öhuro öho ae gö jabesi örire bojëminövo'aruëjo muo'amojöro. Vavuohuro aboji harihu'oho ëhi gemuoho ë'a'aruëjo. Aboji harihu'ohuro ri'öromo ae uë'iramu vëmu vavu'oho muo'amo'aruëjo. ¹³ O jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe va'ojovo maja barë'iröhe maja rovë'iroho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

¹⁴ Röhu jemë ga'a'arujëjo God-are osa ijumaje sisëhuro maehu jiaje röhore ëma nami'iramu. Ëjö Iesuhu majëhijadoho adahoromo avo'avoho gare. Amo Iesuro jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Sisëhuro maehu jiajire ëma namijamu gavë'oho ave Judea sa'are raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoru'ero iojiomorëne. ¹⁵ Ae rahu javu dönö haradare raromë'oho abueromo osare inömoho nadi va'o ujuoho'i mahuruomoromo va'orëne. ¹⁶ O mure raromë'oho nadi vuonorö'ö va'o niögoho ujuoho'i mahuruomoromo va'orëne. ¹⁷ Röhu ë huë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o aboji harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho diehi huruomoruomo'ajëjo. ¹⁸ Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro aho niohijo majaroho bogo huruomo'iröhe höjo. ¹⁹ Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'a'ajëjo. Ëhi jië'e

huë vavaenoho urimo God-hu sa'a bövi bise'o bamadevaroho bogojiobe ruejuvo ro jaruvo majahu'o éhi jië'e huë vavaenoho bogohöjo. O ijönöhü'o bogojio'i è majaho gemu börömoho jio'a'ajëjo. ²⁰ Ëhuë vavaeni maja ègobövi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bamo'ibejajo aho bogo biririvoromo raromo'ibejajo. A'i God-ro hesi baejëvade aribövioho uehorovëvoromo è majaho tarioromo bunemu bamo'i uvë'e höjo.

²¹ Éhi jiamu ae göehu uëvë'oho: Aveho ro gahëjo. O arueho va'o gahëjo. God-hu uavë'éro böröme namiromo ajamui'iröhe aho aviae o aruae hö uëvë'oho nadi maho uehorovorëjo.

²² Éhesi bëhoho rabëniajo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uëbe va'a'aruëjo: God-hu uevë'éro böröme namiromo ajémi'irode aho jevajëjo o jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. Sarerëmiromo éhi majëhiromo bogo gavarue mu masijoho vaenövo'aruëjo eni jëvego God-hu söjëvade aribövioho sarerëmego rireromo'iröhego. ²³ Röhu jemëro avoho mueberovorëjo. Ijonö jioröhe jöho na urimo majëhijë'e jevajëjo. Ëhuni sareri'e jöho nadi maho uehorovorëjo.

God-are A Maehu rueröhe jöhoje.

²⁴ Röhu è huë vavaeni majaho barë'iramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo ²⁵ jijoho sisérë'amoromo ö'idöre inömoho aho'o arua anumiae va'o'amo'ajëjo. ²⁶ Èhi'o'iramu sa'are raromarue aribövihuro ae aho'obëhe ga'a'aruëjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o börömo mae baeromo suere

ruvebi'iramu. ²⁷ Ruvebiromo nasi aneraho rëmö'ö'iramu ro God-hu söjëvade aribövioho gagovëvo'aruëjo. Arua anumiae sa'ae dinö'e dinö'e majahojere beva'ajire jioruomajoho gagovëvo'aruëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabiesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

²⁸ Röhu meso hesi uhu jöho heromo bëhoho avoho uehorovorëjo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo.

²⁹ Ëhesi bëhoho jemë ga'irarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavë'iroho uvorëjo: Ëmajaho iae rovajëjo. ³⁰ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo vuovo barëjë'iro evare naehu uëvaje mue aho'obëhe rue'a'ajëjo. ³¹ Ö'idöe sa'ae bövie bise'e barë'i nasi jöho gemu bogo barë'ajëjo.

Iesuhu vuonorö'ö rueröhe maja no bogo gavarue jöhoje.

³² Röhu ë majaho divare jio'iröhoho aho bogo gavaruejëjo. Ö'idöre raromarue anerahu'o Har-ihoho na'o bogo gal'i hesi Vavuohuro gemuëro gavajëjo. ³³ Avoho mueberovorëjo. Gavë'iajo. Jemë'o ë majaho bogo gavarujëjo. ³⁴ Ëhesi jöho uhu'e majëhil'ië'ajëjo avoho he'irarijego. Ae gemuëro öre gö va'ië'ajëjo. Amore jioromo va'ië'iroho hesi mu vaejaharue aribövioho ae gö gö mue gö gö bojëmibe va'a'ajëjo jaburo simane vaeromo ë muoho muebejaho'iröhego. Bojëmibe va'oromo hesi osa ojo muebejaje aho ua'a'ajëjo:

Ojoho avo'avoho muebenëjo. Osa arijo'ohuro ëhi ë'a'ajëjo. ³⁵ Ëhesi bëhoho na ë osa arijo'oho va'ëne jevajëjo. Na divare vuonorö'ö rue'irodoho jemë bogo gavarujëjo. Nani vö'ö'e o vahi riri'e o sisonuvo'i titimo'iramu o sisonuvo'iramu rue'ejöjo. Jemë bogo gavarujëjo. Ëhuni muoho avo'avoho mueberëjo. ³⁶ O bogo nuni jioromo mu avoho muebejë'oho nani na ma-majioho rue'i ga'ejöjo jemë momorö'ö uro'amë'e jëvo'iramu. ³⁷ Na jemë uëvajëhi ae aho'obëhe ëhi gemuoho uëvajëjo: Nune jioromo muoho avo'avoho mueberëjo.

14

Jew rajo a masijehu Iesu ano'i jö mevare jöhoje.

¹ Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö o I Dë Huaje Oso Rumo'e Sörö jiamëhi i'iröhoho jio'i röhu jaruvëhi priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijärue ariböviohu'o ëho jaburo öre nahareje Iesu saginiëri guduamoromo ano'iröhéro. ² Öre nahoromo uarovareje: Sörö majaroho bogo guduamo'ejarëjo aëro görömo no'o muorovojoëni.

Magonahe gemuehu ridi'e jovehu Iesuare simanore otehodivade jöhoje.

³ Ëhi'amu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomo'e ae Simon-are osare ro hiromo ie ijadeje. Ie ijamu gagorovo magonahe gemuëro munë huono mabëhe baeromo rovadeje. Ëhuono gagore ridi'e osoho jië'e jiadeje. Osoho bogo jovo'oho buarohë'e ma-oso maemu jiadeje. Oso ihoho nard jiadeje. Röhu hesi manaho

bogo bise'o vadu'oho jiadeje. Magonahohuro ë munë gagore jiaje osoho barueromo munëho hahovoromo Iesuare simanore otehadeje.

⁴ Simanore otehamu gagorovo ae göëro göëro dë vörönëgamu jö sisë atoromo uarovareje: Ëmagonahoho rabëni osoho ëma otehö'øjajëjo.

⁵ Aro imo'ibejarëjo 300 kina iosiramijë'e manaho bövi mae bae'ibejarëjo. Ëmanaho baeromo bövi bise'o rumo'e aribövioho suvuorëmi'ibejarëjo. Ëhi jië'oho iae mae jio'ibejajo. Röhu huro ëma otehö'øjade höjo. Ëhi uarovoromo magonahoho birevareje.

⁶ Birevamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëmagonaho birevarujoho vuonugohëjo. Jemë rabëni magonahoho huë vavaenoho bojamijarujëjo. Huro na mabëhe avohevë'e höjo. ⁷ Bövi bise'o rumo'e ariböviohuro jemë'o raromobe jijiho'aruëjo. Jemesi nimoromo jabumë ajëmijë'oho iae jemë eni jëvaje höjo. A'i naro jemë'oho bogo hibe juvo'ejëjo. Ijonö ëhi avohevo'irarijoho bogo eni jëvo'ajëjo.

⁸ Ëmagonahohuro rabe eni jiadoho ëho nasi örire mae avohevade höjo. Mae avohevadomo oso nasi sinore otehade hesi bëhoho nasi sinoho avohehade höjo ëhuro nasi sinoho mae jevego aëro hure bamevorouomoröhego. ⁹ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e aehu nasi jö ma majëhibe jijihi'iroho ë magonahehu ë'ade jöhu'o majëhibe jijiho'aruëjo aëro hu mae uehorovoruomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade

jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu Iesuare ijomage 12 röhu gemuëro Judas Iscariot-ro va'oromo priest masijoho uëvadeje: Jemë négë'oho na Iesu jemesi övore bojëmi'ejöjo. ¹¹ Bojëmi'ejöjamu hegorovo nimorohoromo uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jië'oho no ijo baje mana bojami'ejarëjo. Ëhi uavamu hegorovo Judas-ro öre nahadeje Iesu jabesi övore bojëmi'iröhëro.

*God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare
jöhoje.*

¹² I Dë Huaje Oso Rumo'e I ibe va'iröhe majaho aevoromo rovadeje. Aevoromo rovaje majaho rue'ego Jew rajëro sheep harihoho muo'amonövareje God-hu Vörö Tugohade Söröho i'iro. Amo ë majaho rovamu gagorovo Iesuare ijomajoho jaburo Iesu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo söröho avohaho'ejarëjo.

¹³ Avoho'ejarëjamu Iesuro hesi ijomajoho niö'i uëvadeje: Jerusalem amo börömoro va'orëjo. Va'i ga'a'arujëjo aëro jovo'e ramaho simanëro baeromo ro birohëvo'iramu. ¹⁴ Ro birohëvego va'oromo ga'irarije hu di osare rumo va'ego gagorovo jemë'o ë osaro va'oromo osa arijo'oho uarëjo: Tisahuro uvade höjo: Osaho dinö'e höjo naehu nasi ijomajoho jabu'o gemu mae sörö i'irodoho. Ëhi uarëjo. ¹⁵ Ëhi ua'iramu osa arijo'ohuro jemë hu'iraejëvoromo vuahure ajiomoromo döre osa börömoho röjëhi'a'ajëjo. Röjëhi'iramu ga'a'arujëjo maratue bövie bise'e eni avohoromo bahijë'e jio'iramu. Ëhi jiamu

gavë'iroho ë dirö'oro söröho avohorëjo jemë'o no'o ë i'iröhe.

16 Ëhi uëvamu rue ae niö'iohuro ri'öromo Jerusalem va'areje. Va'oromo gavare Iesuhu uëvadëhi bövioho bise'oho ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

17 Ëhi'amu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuro hesi ijoraje 12-ho jabu'o gemu mae rovadeje. **18** Rueromo ioho ijë'i Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabiesi övore bojëmi'anuëjo. Ëaho ja aviae na'o ie ijanuëjo. **19** Ie ijanuëjamu hegorovo jaburo uehore gö gö baeromo ae gemuëro gemuëro uavareje: Na bogo ëhioho ë'ejëjo. Na na mae uavajëjo. **20** Mae uavajëjamu hegorovo uëvadeje: Ae aho'obëhe 12 röhu gemu naehu i hevöre ba'amo'ego hu'o gemuore ba'amaje ahuro ë mu sisëho vae'a'ajëjo. **21** God-are surire jajivarëhi hesi A Maho na ëhi guomevo'ajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabiesi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisérë'ajëjo. Ëaho bogo raho'ibejajo ëhuro mae jio'ibejajo.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

22 Ëhi uënugoromo ioho ue'ahoromo Iesuro ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho suvvorëmiromo uëvadeje: Baehëjo. Aveho nasi sine höjo. **23** Ëhi'onugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uanugoromo bojëmadeje. Bojëmamu ae aho'obëhe ë jovoho ibe rova'areje. **24** Ibe rova'amu Iesuro uëvadeje:

Aveho nasi köe höjo. Ae aho'o jemesi jöëni köho rovevoromo guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-hu jemë muebejëvo'iröhe jögoroho marë'ajëjo. ²⁵ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo i'ejöjo hujeji ého majaho rovego evare na God-hu muebejaje öri ari'ere hiromo ö'i bajo jovo i'oho i'irodëni. ²⁶ Ëhi uënugoromo God rajahijarue jöho ioruomoromo suorovo va'oromo Olives Dahorure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhoröhe jö Iesuhu majahijadohoje.

²⁷ Olives Dahorure iojiomoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë ae aho'obëhe nasi örire mae uehorovevarujoho vuonugo'i remo va'a'arujëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo uvë'e höjo: Sheep muebe'amaje aho God naro ano'ejöjo. Ano'iramu huhu muebe'amade sheep-oho jaburo arua anumiae va'o'amo'ajëjo. God-are jö jiajëhi ëhi remo va'a'arujëjo. ²⁸ Remo va'iramu guomoromo ri'önugoromo naro urimo Galilee va'ejöjo. Jemë ijore ö'a'arujëjo. ²⁹ Ëhi uëvamu Peter-ro ri'öromu uavadeje: Nani a ioro'ioroho jasi örire uehorovaruoho vuonugo'i ramo va'a'aruëjo röhu na bogo ëhioho ë'ejöjo. ³⁰ Bogo ëhioho ë'ejöjamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhi uevanuëjo röhu ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Jaruvo vahire kökörökoho bogo urimoho vae niö'i uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. ³¹ Ëhi uë'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro ma-darugo'o uavadeje: O na bogo

ëhioho ë'ejöjo. Aehu anegamu ja'o gemuore guomo'ië'iroho na bogo ëhioho majëhi'ejöjo. Bogo majëhi'ejöjamu Iesuare aribövi ioro'iorohe aho'o jabu'o ëhi gemuoho Iesu uaruomadeje.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire ëninamijade jöhoje.

32 Ëhi uanugoromo Iesu'o hesi ariböviohu'o va'oromo öri ari'o ihe Gethsemane rovareje. Rueromo Iesuro uëvadeje: Avehuro raromohego na aruëre va'oromo God-are örire jöe jövöjo.

33 Ëhi uënugoromo Peter James John ëhi sö ujuoho va'oromo hesi dë vövöbajo'o uhure huë vavaene aho'o rovamu sisë maro nurunurumadeje. 34 Nurunurumoromo uëvadeje: Na sisë maro huë vavaene baejevajëjo. Ëhuro guomevo hesi höjo. Ëhuni nadi momorö'öl'i ma-nune jioromo na'o gemuoro avoho mueberovë'e raramohëjo.

35 Ëhi uënugoromo rori'o ëgo'o va'oromo sa'are behumoromo God ëninamijadeje ëhuro eni jiego vi'ehoho bogo bae'iröhëni. 36 Ëninamiromu uavadeje: Apo mue aho'o vae'iranoho ja eni javajëjo. Ëhuni i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo bae'iröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ë'i jaehu nimanuëhi ëhi ë'onëjo.

37 Ëhi ëninaminugoromo vuonorö'ö rueromo gavade hesi ae niö'i gemu momorö'öjamu gëgorovo Peter uavadeje: Simon-ajo. Rabëni niavanuëjo. Majae ma-bunemu nune jioromo mueberovë'e hi'iranoho ja diehi'oromo bogo eni javajëjo. 38 Jemëro nune jioromo mueberomo

ëninanamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego ëhuro bogo bejëvo'irajo. Jemesi aru'ahoho mu mae vae'l'i nimo'l'i jemesi sino haho'oho u'uhë'e höjo.

39 Ëhi uënugoromo röhu maho va'oromo urimo ëninanamiromo uavade jöe gemuoho ëninanmjadeje. **40** Ëninaminugoromo vuonorö'ö rueromo gavadeje jabumë nunëhimo'amo'ego momorö'öjamu. Rueho jaburo momorö'öjë'ëro ri'öromo Iesuare örire jö mana ua'iröhoho dadivëvadeje.

41 Dadivëvamu Iesuro urimë'l'i vae niö'l'i va'oromo ëninanmjadoho röhu maho va'oromo ëninanmjadeje. Ëninaminugoromo rueromo uëvadeje: Jemë diehi'oromo ma-momorö'öemu momorö'öjarujëjo. Iae mino'ëjo. Iae barëjajëjo. Majaho mami'e rovë'e höjo. Aëro God-are A Maho na bijönegarue aribövi jabiesi övore bojëmi'ie'ajëjo. **42** Ri'öromo go va'ohego va'arëjo. Gahëjo. Na bijönegarue aribövi jabiesi övore bojëmi'iröhe aho rovajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

43 Ëhi uëvamu gavë'l'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabiesi ae gemuoho jiadeje. Judas rovamu ae aho'obëhe siravae kepatae ujuohoromo hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o a duvaho ioro'iorohu'o ého jaburo rëmö'öjë'ëro. **44** Röhu urimë'l'i ë sareri'e aho Judas-ro ë aribövioho uëvadeje: Ga'irarije naro di aho dudöhamu gavë'oho uvorëjo: Iae Iesu

höromo guduamoromo hu'iraeromo avoho muebebe va'orëjo.

⁴⁵ Judas-ro ëhi uëvë'ëro huro rueromo ma-burëro ro Iesu jejamiromo Bada uavë'i dudöhadeje. ⁴⁶ Dudöhamu gavë'i ë ariböviohuro Iesu guduamareje. ⁴⁷ Guduamamu ae gemu Iesuare bëhire namijadohuro hesi kaejöho jijöromo priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje.

⁴⁸ Ëhi'amu Iesuro ë rueruomade aribövioho uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuhoromo guduamevo'i rovarujëjo. ⁴⁹ Mami'e majaе aho'o naehu God-are amo böromore hiromo God-are jö hesi öri a röjëhinövodoho jemë evaroho bogo guduamevariye höjo. Röhu jemëhu vaejaruje muoho ë hesi jö God-are surire jajivarëhi muoho ëhi jioröhego ëhuni ave muoho rovë'e höjo. ⁵⁰ Ëhi uëvamu hesi ijomaje aho'obëhe hu nugo'i huruomoromo va'areje.

⁵¹ Va'amu a i'e gemuëro niöge hane gemu ruohë'e Iesuare ijore va'adeje. Iesuare ijore va'amu aëro guduamo'ia'amu ⁵² niögoho jaho bu'önugoromo dë'ahobatëremu ju'ebiromo va'adeje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

⁵³ Ëhi'amu Iesu hu'irae rueromo priest börömo hesi osare rovareje. Ëosare priest masijoho a duvaho ömo'ömoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ë aribövioho aho'obëhe jaburo ë gemuoro gagovareje. ⁵⁴ Iesu priest börömo hesi osare barovamu

Peter-ro arue riribövire Iesu rihiomoromo priest börömo hesi osare rovadeje. Rueromo osare rumo va'oromo abo osa ririre ruë numë javue vae'i riroho ma-va'oraho nugarire è va'oromo priest hesi mu vaeruomaje ariböviohu'o gemuore hiromo vënöho jurovadeje. ⁵⁵ Ëhi'amu priest masijohu'o a masijo ioro'iorohu'o ae nahareje jaburo huruoho majëhiromo uëröhego: Iesuro ëhi jië'e mu sisëho vaejamu gavare höjego heromo Iesu anego guomoröhego. Nahareje röhu jö sisëho bogo birohareje. ⁵⁶ Ae aho'o sarerëmiromo Iesuare jö sisëho majëhiromo ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

⁵⁷ Ae göëro göëro jöe gö gö majëhijuvo a ioro'iorëro ri'öromo sarerëmiromo Iesuare jö sisëho huruoho majëhiromo uëvareje: ⁵⁸ Ëahuro ëhi uvavohijajo: Ave God-are javu börömoho naro dadovo'ejöjo. Dadovoromo majae niö'l'i gemu hesi uhure javu i'oho vae'ejöjo. Urimore javuoho aëro övëro vaejare höjo. A'i ijore javuoho ého bogo övehu vaejë'oho jio'a'ajëjo. Ëhi uvade höjo. ⁵⁹ Jöho ëhi majëhijareje röhu jabu'o jöe bogo gemuoho majëhi'i ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

⁶⁰ Jöe gö gö majëhijamu hegorovo priest börömohuro ri'öromo ae aho'obëhe jabisi nuninö va'o namiromo Iesu uavadeje: Na ja jö mana uö'iranoho bogojavajëjo. Aehu jasi jö sisë majahuijaruoho na ého mae o sarere höjo. ⁶¹ Mae o sarere höjamu Iesuro jöho bogo mana ua'i ma-jörume namijadeje. Jörume namijamu priest börömohuro röhu maho jöe

gö bu'öromo bijioho garomo uavadeje: Böröme namiromo ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja noehu rajahijarue A hesi Harihoho javajëjo. ⁶² Javajëjamu uavadeje: Iae na ë aho jevajëjo. Röhu u'emu jemëro ge'a'arujëjo God-are A Maho naro darugo eni jië'e A hesi övo manö hi'iramu. Ö'idöre jio'amaje suehu'o gemu mae ruvebi'iramu. ⁶³ Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömohuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Iae eni jië'e höjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijörajo. Iae no eni hejë'e javuajëjo. ⁶⁴ God-are iho ijumajoho jemë'o iae hejarujëjo. Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjo. Diehi uehorovarujëjamu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramu guomo'a'ajëjo.

⁶⁵ Ëhi uanugoromo a ioro'iorero ri'öromo Iesu sabëro ödivoromo nunoho tugohahoromo övo mugö mugöero anareje. Anoromo sivoromo uavareje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uövuuanue javaje ëhuni anagare aribövi jabesi ihoho huruoho majahuijego hejarëjo. Ëhi uavamu Iesu atovarue aribövihuro Iesu baeromo sisë maro ano'i arijareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje.

⁶⁶ Ëhi'amu Peter-ro anume aehu raromaruire ë hijadeje. Hijamu priest börömo mu ajamijarue magonahoho röhu gemuëro rovadeje. ⁶⁷ Rueromo gavade Peter hiromo vëne jurovamu gagorovo èrimahoromo uavadeje: Ja'o Nazareth amo rajo ae Iesu'o gemu mae javade höjo. ⁶⁸ Javade höjamu Peter-ro magonahoho

sareramiromo uavadeje: Jaehu jövanue jö hesi bëhoho na bogo garomo bogo hejajéjo. Ëhi uanugoromo ojonö va'o namijadeje. [Namijamu kököröke uvadeje.]

⁶⁹ Amo Peter-ro ëhi namijamu gagorovo priest börömo mu ajamijaje magonahohuro Peter garomo hesi bëhire riravarue aribövioho uëvadeje: Ëaho Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho höjo. ⁷⁰ Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho höjamu Peter-ro röhu maho sareramiromo uavadeje: Na bogajo.

Ëhi uavadoho ririvanovamu bëhire riravaroho jaburo Peter uavareje: Iae mae-ëjo. Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho javajéjo. Ja'o hu'o Galilee sa'a raje jëvë'ego ëhuni uavaruëjo.

⁷¹ Uavaruëjamu Peter-ro uëvadeje: Na jemë sarerémijë'oho i'ue baejöëni ëhuni na jö mae uëvajéjo. Jemëhu uevaruje aho na bogo gavaje höjo. ⁷² Bogo gavaje höjamu gavë'i kököröko urimo vae gemu uvadoho röhu maho uvadeje. Uvamu hegoro Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O mami'e Iesuro uevade höjo: Kökörökoho bogo urimoho vae niö'i uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. Ëhi uehorovoromo sisë maro nivadeje.

15

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

¹ Iae sisonuvo'ia'amu gagorovo priest masijohuro a duvaho ömo'ömohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro jö mevarue a masijo iorol'iorohuro ëho jaburo gemuore gagovoromo

jöe mevoromo uvoruomadeje: No Iesuare örire
 éhi éhi é'ejarëjo. Ëhi mevoromo eni jiamu
 gagorovo Iesu tövoromo bava'oromo Pilate-are
 övore bamareje. ² Bamamu Pilate-ro Iesu
 uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho
 javajëjo. Javajëjämu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero
 jasi jövanuëjo.

³ Ëhi uavamu priest masijohuro Pilate
 sareramiromo Iesuare jö sisëho aho'obëhe
 huruoho majahijareje. ⁴ Majahijamu Pilate-ro
 Iesu röhu maho jöe ua garomo uavadeje: Jasi
 jö sisë aho'obëhe majehijaruoho ja hejanuëjo.
 Na ja jö mana majëhi'iranoho bogojavajëjo.
⁵ Bogojavajëjämu Iesu jöho bogo mana majëhamu
 Pilate-ro uvadeje: Diehi'oromo jöho bogo
 jövajëromo tiøjadeje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

⁶ Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja
 rovë'iroho savoji gagore raromarue aribövioho di
 aho jiovo nugö'özöro aehu uvoruomë'oho Pilate-
 ro è aho jiovo nugö'önövadeje. ⁷ Röhu ae gemu
 hesi ihe Barabbas savoji gagore hijadeje. Urimë'i
 sa'are a masijohu'o muorovare majaho jiamu
 ae aho'o sa'are a masijohu'o muorovoromo ae
 muo'amareje. Ae muo'amë'ëro savoji gagore
 raromareje. Röhu ae gemu Barabbas jiadeje.
⁸ Barabbas savoji gagore hijamu amonö gagov-
 oromo riravare aribövioho ae aho'obëhe jaburo
 rueromo Pilate uavareje: Savoji gagore raro-
 maruoho noehu uavego jiovo nugö'özjahuanuëhi
 éhi é'onëjo. ⁹⁻¹⁰ Ëhi é'onëjämu Pilate-ro gëromo

uvadeje: Iesuare ihoho bövie jië'ego priest masijohuro dë vörönégamu nasi övore bojemijare hö uvoromo uëvadeje: Na jemë négajëjo naro Jew rajo jemesi a börömoho jiovo nugö'öjöro.

¹¹ Ëhi uëvamu priest masijohuro ae aho'obëhe biririvoromo dinémijamu hegorovo jaburo uvoruomadeje: Iesu vuonugo'i Barabbas jiovo nugö'öjëjo. ¹² Ëhi uvoruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uvarujoho: Jew rajo nosi a böröme hö uvaruje ë aho na diehi'o'ejöjo. ¹³ Diehi'o'ejöjamu uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo. ¹⁴ Guomajamu Pilate-ro uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Vaejë'e höjamu ma-darugo ma'e uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. ¹⁵ Guomajamu hegorovo Pilate-ro ë aribövioho aho'obëhe sanuëmi'i nimamu Barabbas jiovo nugö'öjadeje. Barabbas jiovo nugö'ö'l'i Iesu hisuebijöro uënugoromo uëvadeje: Ave aho bava'oromo korosioro anohego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

¹⁶ Ëhi uëvamu rue muorovo aribövihuro Iesu hu'irae bava'oromo gavanare osa börömore va'areje. Osa börömo hesi ihoho praetorium uvonövareje. Va'oromo jabesi muorovo aribövihuni jöe nugö'öromo uëvareje: Jemë aho'o avehuro ro gagovohëjamugo ro gagovareje.

¹⁷ Gagovoromo Iesu sivo'irögoro sa'are a masijehu kavuë'e niögu ëgo io'amoromo mu vaejarue ëhi jië'e niögoho Iesu ba'amahareje. Ba'amahoromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu

bogo inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuohoromo huoromo simanore ba'amahareje. ¹⁸ Ëhi'onugoromo sivoromo jejamiromo uavareje: Jew rajo jabesi börömoho vaevë'e hijanuejo. ¹⁹ Vaevë'e hijanuëromo ijahëro simanore anoromo sabëro ödivoromo éma sarere ague aho raromoromo rajahijareje. ²⁰ Ëhi sivoruomoromo niögu égoho jijövaho'i hesi niögu maho io'amahoromo osare jioromo hu'irae bava'areje korosire ano taemo'i.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

²¹ Bava'ormo örire va'ihö gavareje ae gemu hesi ihe Simon muro jië'ëro rovamu. Röhu Simon hu Cyrene sa'a rajo ae jiadeje. Hu Alexander'o Rufus'o jabesi vavue jiadeje. Amo Simon-ro örire rovamu gagorovo muorovo aribövioxhuro hu garomo övëro bijimö'öromo uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo va'ëjo. ²² Baeromo va'ëjamu ejëhoromo baeromo jabumë aho'o va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Golgotha nosi huëhu huotovë'oho simano gijo va'ëne sa'are ë ajio suorovareje. ²³ Suorovonugoromo wine jovohu'o myrrh osohu'o buaroharoho Iesu bojamareje hesi vi'ehoho bisemu u'uhoröhego. Bojamamu juahëmadeje. ²⁴ Juahëmamu korosire ano taemareje. Ano taemoromo hesi niögoho adovoromo ajajovareje ga'i di aho di niögoho bae hesi jiego. Ajajovonugoromo niögoho ujuohareje. ²⁵ Röhu Iesu korosire ano taemare majaho 9 o'clock sisonu'e jiadeje. ²⁶ O Iesuare jö sisëho jajivoromo éhi uvë'e jiareje: Ave aho Jew rajo jabesi a börömoho höjo. ²⁷ Röhu aëro

anano'e vajiohu'e ae niö'i jabu'o korosire ano taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo adonö éhi amëvareje. ²⁸ [Amëvamu Iesu ë a sisë niö'i jabisi ririre korosire iromadeje. A sisë jabisi ririre iromadohuro éhuro éhi ë'iröhego God-are surire jö aehu jajivadëhi iae éhi jiadeje. God-are surire jöho jajivoromo uvë'eje: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu jö ahoruomaje ariböviohu'o gemuore höjo.]

²⁹ Éhi'amu aëro rova'ë'i uvene hijiohi-jiovoromo sivoromo uvoruomonövadeje: Asë'e sareri ae javajëjo. Jero uvane höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure röhu maho vae barë'ejöjo. ³⁰ Éhi uvë'e javaje éhuni jasi sinoho ajamirovoromo korosire javajoho ruvebijëjo. Sivoromo éhi uvoruomadeje.

³¹ Jabuhu sivarëhi priest masijohu'o jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o éhi sivoromo uarovareje: Éahuro uövuade höjo: Naro a ioro'ioroho ajëmego marëjëvaje höjo. Éhi uövuade höjo röhu hesi sino ajamirovë'oho hu bogo eni höjo. ³² Huro uövuade höjo: Böröme namiromo jemë ajëmaje aho na jevajëjo. Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo. Éhuni nadi'ego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo hu mae uehorovarëjo. Éhi uarovamu ë ae niö'i hesi bëhire korosi'o amëvare aho jabu'o Iesu sivareje.

Iesu guomade jöhoje.

³³ Éhi'amu maja ririre öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'ojuvo

majae huotorovamu gavë'i ajivadeje. ³⁴ Majae huotorovoromo ajivamu gavë'i Iesuro Jew rajo jabiesi jööro ma-darugo'o uvadeje: Eloiajo. Eloiajo. Lema sabaktaniajo. Nosi jöehu huotovë'oho God nasi Bövihajo. God nasi Bövihajo. Ja rabëni remo va'ane höjo.

³⁵ Remo va'ane höjamu bëhire riravare a ioro'iorohuro hejare uvavamu: Eloia uvamu heromo uarovareje: Ëho hehëjo. Elijah-ni uvajëjo. ³⁶ Ëhi uarovoromo ae gemuëro tutuvo va'oromo u'uhë'e inömoho barueromo nioga'i'e wine jovore ba'amoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohoromo Iesu bojami'ië'adeje. Bojami'ië'oromo aribövihoko uëvadeje: Nadi'ego no gavarëjo Elijah-ro God-arire jioromo ro Iesu juvo baruvebijego o bogo.

³⁷ Ëhi uëvamu Iesuro jö'e dadovoromo guomadeje.

³⁸ Guomamu gavë'i God-are osa börömo ojo göho gagonö jiajoho niögehu tugoharoho arorovo ruvebijadeje. ³⁹ Ëhi'amu muorovo simano vaejaje ahuro Iesuare nuninö namiromo gavade Iesu ëhi'oromo guomamu gagorovo uvadeje: Iae maeëjo. Ave aho God-are Harihe jiade höjo.

⁴⁰ Ëhi'amu magonaho ömo'ömohuro arue riribövire riravoromo Iesu diehi'aruoho garuomadeje. Mary Magdalene o Mary göho James a i'o o Joses jabiesi vëmoho o Salome o magonaho ioro'ioroho ëhi jioruomadeje. ⁴¹ Urimë'i Iesu Galilee sa'are hijadevare evare ë magonaho ömo'ömohuro bövie bise'e ajamibe hesi ijore ijore jijihonövareje. Ëhi ë'ë'ëro

ë magonahohu'o magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe Jerusalem amore hu'o gemu mae rovë'éro ë riravoromo garuomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

⁴² Röhu ë majaho bövi bise'o avoho'amarue majae jiadeje néröho nuhoromo God rajahi'iröhëro. Ëmajaho garobo'e bamadeje. ⁴³ Nuho majae rue'ia'amu majae garobo'e bamamu gagorovo Arimathea amo raje ae gemu hesi ihe Joseph-ro va'adeje. Hu Jew rajo jabesi a duvahëro jië'éro Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o hiromo jöe mevonövadeje. Jöe mevo'ego ae aho'obëhe hesi örire mae uehorovonövareje. Röhu ae göehu göehu ë'aruëhi hu'o ëhi muebejë'e hijadeje God-ro ro böröme namiromo aho'obëhe muebejëvoröhego. Joseph ëhi jië'e ae jiadeje. Ëhi jië'e aëro jië'éro huro biririvoromo va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'iröjo. ⁴⁴ Iesuare sinoho bae'iröjamu Pilate-ro tiöromo uvadeje: Iesu diehi'oromo ma-burëroho guomade höjo. Ëhi uvoromo jöe nugö!öjamu Iesu muebejade muorovo ahuro rovadeje. Rovamu Pilate-ro uavadeje: Na Iesu mami'e guomë'e höjo. ⁴⁵ Guomë'e höjamu ruehuro uavadeje: Iae guomë'e höjamu hegorovo Joseph uavadeje: Jaehu Iesuare sino baejë'oho iae mae höjo. ⁴⁶ Iae mae höjamu Joseph-ro va'oromo niögu mabëhe imoromo guomë'e sinoho baruvebiromo niögohuro numadeje. Niögohuro numoromo munë ubuvarire ë bamadeje. Bamoromo munë höhö barueromo ojoho tugohadeje. ⁴⁷ Ëhi'amu Mary Magdalene'o Joses-are vëmoho Mary'o

jaburo niö'iro ariromo gavareje Iesu ë dirö'ore bamamu.

16

Iesuhu ri'öjade jöhoje.

¹ Iae Jew rajo jabiesi nuho majaho barëjadeje. Jew rajo jabiesi nuho majaho barëjamu Mary Magdalene o Mary göho James-are vëmoho o Salome ého jaburo va'oromo ridi'e osoho imareje va'oromo Iesuare sinore otehoröhéro. ² Imë'ero huru börömore sue'o majae rojomamu gagorovo ri'oromo Iesuare sino bamarire va'areje. ³ Va'ë'i uarovareje: Raro ojo tugohare munëho rori'o höhö baejahuo va'a'ajëjo. ⁴ Ëhi uarovoromo avoho ga'i gavareje mami'e rori'o bava'ë'e jiamu. Röhu ë munëho böröme jiadeje. ⁵ Bava'ë'e jiamu gagoro va'o munë gagore rumo va'oromo gavareje rue jabiesi övo manö a i'e ajivë'e niögu ba'amë'oho ë hijamu. Hijamu gagorovo jiodudu'iraejareje.

⁶ Jiodudu'iraejamu gagorovo ruehuro uëvadeje: Nadi jiodudu'iraehëjo. Nazareth rajo ae Iesu korosire anamu guomade a hesi sinoho jemë naharujëjo. Hu aveho bogohëjo. Guomoromo ri'öjë'e höjo. Hesi sino bamare sionoho gahëjo. ⁷ Garomo va'oromo Peter'o Iesuare ijorajo iorol'iorohu'o uërëjo: Iesuro urimo Galilee va'iramu mami'e uëvadire jemë ë ijore va'oromo ga'a'arujë uërëjo.

⁸ Ëhi uëvamu ë magonaho ömo'ömohuro jiodudu'iraeromo butubutumoromo munë gagore jioromo suorovoromo huruomoromo

va'areje. Va'oromo juhuonivo'i ë jöho aho bogo majëhijareje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovade jöhoje.

⁹ [Iae hura börömore sisonuvo'ia'amu Iesu guomadoho ri'øjadeje. Ri'öromo aevo'ioho Mary Magdalene-are nunire rovadeje. Röhu urimo bogo guomade majare Iesuro ë magonaho hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë 7 raroovo'amadeje.

¹⁰ Ëmagonaho hesi nunire rovamu gagorovo ë magonahohuro va'oromo gavade Iesuare aribövihuo huë vavaene baeromo nivoruomamu gëgorovo uëvadeje: Iesu ri'øjë'ëro hijamu gavode höjo. ¹¹ Hijamu gavode höjamu heromo bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijomaje niö'i jabiesi nunire rovade jöhoje.

¹² Bogo ma uehorovamu Iesuro Mary Magdalene-are nunire rovamu ijönö ae niö'iro amore jioromo va'i gavareje Iesu nu ano'e gorosovë'e rovamu. ¹³ Rovamu gagorovo jaburo niö'iro vuonorö'ö rueromo Iesuare aribövi ioro'iroho Iesu gavare jöho majëhijamu bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijomaje 11 jabiesi nunire rovade jöhoje.

¹⁴ Bogo ma uehorovoromo Iesuare ijomaje 11-ho jaburo ie ue'ahamu evare ijo tugoho'i Iesu jabiesi nuniroho rovadeje. Rueromo uehorovoromo uvadeje: Ave nasi aribövihuro hejare ae göëro göëro uëvamu: Nörö ri'øjë'e

jiamu noro gavare hö uëvamu heromo bogo ma uehorovare hö uvoromo birëgadeje. Birëgoromo uëvadeje: Jemë rabu hia'i birire ë'oromo naehu ri'özjode jöho bogo ma uehorovarije höjo. ¹⁵ Ëhi birëgonugoromo uëvadeje: Sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo nasi jö maho ae aho'obëhe majëhi barërëjo. ¹⁶ Ae rahu mae uehorovoromo bapataeto vaejë'oho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. Ae rahu bogo ma uehorovë'oho God-ro uë'a'ajëjo: Jemë sisë jëvaje öri sisënö va'ohëjo. ¹⁷ O ae rahu mae uehorovë'oho aviëhi jië'e bogo gavarue mu masijoho vaeruomo'ajëjo aëro ëho garomo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. Jemë jö mae atarujëjo. Nasi ihoho uvoromo Satan-are sisë aribövi a dëre jëvajoho rarovö'örüomo'ajëjo. Bogo hejarue jöero atoruomo'ajëjo. ¹⁸ Vörö'e sigobu banigojiomë'oho o oso sisë'e jovo ue'ahë'oho bogo sisërëjëvo'ajëjo. O guomo guomo'e aribövi jabesi sinore övo bamëhë'oho marëjëvo'ajëjo.

God-hu Iesu ajamamu ö'idöre ajiomade jöhoje.

¹⁹ Bada Iesuro ëhi jië'e jöho majëhiromo God-ro hu ajamamu huro ö'idöre ajiomoromo God-are övo manö hijadeje. ²⁰ God-are övo manö hijamu hesi ariböviohuro va'oromo jöho majëhibe dinö'e dinö'e jijihonövareje. Majëhibe jijiho'ego Badaro jabu'o bimuvoromo muoho ajëmi'ego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje aëro ëho garomo jabesi jöho mae uehorovo'iröhego. Ëhi'areje. Ahia mino'e.]

ci

**God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa